

KK:n HALLINTONEUVOSTON V:n 1967 PÖYTÄKIRJOJEN

REKISTERI

Kokous-
aika

Sivu

Edustajakokous

1. -		
2. 6.	KK:n 51. edustajakokouksen pöytäkirja	7
24. 2.	Edustajakokouksen ohjelma	16
21. 4.	Rochdale-ansiomerkkien myöntäminen	23
31. 5.	Edustajakokousjärjestelyjä	32
4. 9.	Seuraavan edustajakokouksen aika ja paikka	

Hallintoneuvosto

24. 2.	Kokouksen avaus ja laillisuuden toteaminen	1
24. 2.	Hallintoneuvoston lausunto tilinpäätöksestä ja tilin- tarkastajien kertomuksesta	6
21. 4.	Kokouksen avaus ja laillisuuden toteaminen	15
31. 5.	Kokouksen avaus ja laillisuuden toteaminen	23
2. 6.	Kokouksen avaus ja laillisuuden toteaminen	25
2. 6.	Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaali	26
2. 6.	Sihteerin ottaminen	26
2. 6.	Pöytäkirjantarkastajien vaali	26
2. 6.	Hallintoneuvoston asettamien tilientarkkailijoiden vaali	26
4. 9.	Kokouksen avaus ja laillisuuden toteaminen	29
15. 12.	Kokouksen avaus ja laillisuuden toteaminen	41

Johtokunta

24. 2.	Johtokunnan vuosikertomus	2
24. 2.	Johtokunnan pöytäkirjat	14
21. 4.	Johtokunnan pöytäkirjat	20
31. 5.	Johtokunnan pöytäkirjat	24
15. 12.	Johtokunnan jäsenten palkkiot vuodeksi 1968	45
15. 12.	Johtokunnan jäsenten vaali vuodeksi 1968	46
15. 12.	Johtokunnan pöytäkirjat	61

Kokous- aika		Sivu
	<u>KK:n talous</u>	
24. 2.	Tilinpäätös ja tilintarkastajien kertomus	4
24. 2.	Strömsin tilan vesi- ja puistoalueiden myynti Hel- singin kaupungille	13
4. 9.	Välitilintarkastuspöytäkirja	29
15. 12.	Välitilintarkastuskertomus	43
15. 12.	KK:n tulo- ja menoarvio vuodelle 1968	53

Osuuskauppakoulun Säätiö

Julkaisut

4. 9.	KK:n julkaisujen tilausmaksut vuodeksi 1968	31
-------	---	----

Henkilöasioita

21. 4.	Eläkeasioita (V. Kuoppalan eläke)	18
31. 5.	Pääjohtaja Jalavan muotokuvan paljastaminen	22
4. 9.	Palkkatoimikunnan asettaminen	30
15. 12.	Suruviesti (Jalmari Laakso)	41
15. 12.	E-ansiomerkkien luovutus	42
15. 12.	Eläkeasioita	59
15. 12.	Palkka-asioita	60

Suhteet kotimaisiin järjestöihin ja viranomaisiin

24. 2.	Edustajakokouksen kotimaiset kutsuvieraat	7
24. 2.	Edustus OTK:n osuuskuntakokouksessa	8
24. 2.	Edustus Henki- ja Vahinkovakuutusyhtiö Kansan yhtiö- kokouksissa	9
24. 2.	Edustus Eläkekassa Tuen vuosikokouksessa	9
24. 2.	Edustus Työehtoliiton jäsenkokouksessa	9

Suhteet ulkomaisiin järjestöihin

Kokous- aika		Sivu
	<u>KK:n jäsenosuusliikkeet</u>	
24. 2.	Suositus osuusliikkeille eläkkeiden tarkistamisesta ..	11
24. 2.	Selostus osuusliikkeiden toiminnasta	13
4. 9.	Osuusliikkeiden edustajistojen vaalien ajankohdan muuttaminen	32
4. 9.	Selostus osuusliikkeiden toiminnasta	35

NM-toimikunta

15. 12.	KK:n NM-toimikunnan puheenjohtajan ja jäsenten palk- kiot vuodeksi 1968	47
15. 12.	KK:n NM-toimikunnan puheenjohtajan ja jäsenten vaali vuodeksi 1968	47

Osuuskauppaliitot

4. 9.	Osuuskauppaliittojen kokoukset vuonna 1968	32
-------	--	----

Asuntoneuvosto

15. 12.	Asuntoneuvoston jäsenten palkkiot vuodeksi 1968	46
15. 12.	Asuntoneuvoston jäsenten vaali vuodeksi 1968	46

KK:n organisaatio ja sisäisiä asioita

24. 2.	KK:n sääntöjen muuttaminen ja vuosimaksun määrää- minen	9
21. 4.	Selostus KK:n toiminnasta	19
31. 5.	Toiminimen kirjoittamisoikeuden myöntäminen (Viljo Ripatille)	24
4. 9.	Selostus KK:n toiminnasta	34
15. 12.	Organisaatioasioita	43
15. 12.	Ulkomaan päivärahan tarkistaminen	48
15. 12.	Sosiaalisen ohjesäännön muuttaminen	48
15. 12.	Ostohyvitysjärjestelmän käyttöönotto	48
15. 12.	Eläkekassa Tuen sääntöjen muuttaminen	52
15. 12.	Toiminimen kirjoittamisoikeuksia	59

Kokous-
aika

Sivu

Yleistä

24. 2.	Eläkekassa Tuen esitys muutoksista eläkejärjestelmään	11
21. 4.	E-ansiomitalin ja -merkkien ohjesääntö	17
15. 12.	Asuntolainan ylärajan korottaminen	47

Pöytäkirja KULUTUSOSUUSKUNTIEN KESKUSLIITTO (KK) r.y:n 51. edustajakokouksesta, joka pidettiin Helsingissä Suomen Kansallisteatterissa Vilhonkatu 11:ssä kesäkuun 1. ja 2. päivänä 1967 alkaen ensimmäisenä kokouspäivänä kello 14.00.

Kokouksen osanottajiksi ilmoittautui 92 jäsenjärjestöjen äänioikeutettua edustajaa, 369 vara- ja lisäedustajaa sekä 86 kutsuvierasta, jotka kaikki on lueteltu tähän pöytäkirjaan liitettävässä osanottajaluettelossa (liite 1). Muiksi osanottajiksi ilmoittautui 132 keskusjärjestöjen ja osuusliikkeiden toimihenkilöä sekä muuta osuuskauppaväkeä ynnä 24 sanomalehdistön, radion ja television edustajaa. Kaiken kaikkiaan osanottajiksi ilmoittautui 703 henkilöä.

1. §

Edustajakokouksen avaus

Puheenjohtajan paikalle asetui hallintoneuvoston puheenjohtaja, pääjohtaja Paavo Heinimo, joka hallintoneuvoston ja johtokunnan puolesta avasi 51. edustajakokouksen (liite 2).

2. §

Edustajakokouksen laillisuuden vahvistaminen

Puheenjohtaja Heinimo ilmoitti, että

kokouksesta on ilmoitettu Me kuluttajat -lehden numerossa 11-12 huhtikuun 6. päivänä ja numerossa 17 huhtikuun 20. päivänä ja Konsumentenin numerossa 3 huhtikuun 20. päivänä,

Kiertokirje, joka sisälsi edustajakokouskutsun, lähetettiin KK:n jäsenosuusliikkeille huhtikuun 21. päivänä,

KK:n johtokunnan vuosikertomus vuodelta 1966 lähetettiin KK:n jäsenosuusliikkeille huhtikuun 28. päivänä.

Kun edustajakokous täten oli kutsuttu koolle KK:n sääntöjen 20. §:n 1. kohdan ja 19. §:n 2. kohdan mukaisesti, edustajakokous keskustelutta yksimielisesti totesi kokouksen laillisesti kokoonkutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

3. §

Edustajavaltuuksien vahvistaminen

KK:n sihteeri Pekka Kuoppala esitti KK:n johtokunnan edustajavaltakirjojen tarkastuksesta edustajakokoukselle antaman lausunnon (liite 3).

Edustajakokous hyväksyi keskustelutta yksimielisesti lausunnon ja vahvisti edustajavaltuudet.

4. §

Edustajakokouksen puheenjohtajien ja virkailijoiden vaali

Hallintoneuvoston puheenjohtaja Heinimo: KK:n edustajakokouksen työjärjestyksen 3. §:n mukaan kokouksen avaajan toimiessa puheenjohtajana kokoukselle valitaan vähintään kaksi puheenjohtajaa ja kaksi sihteeriä, neljä ääntenlaskijaa, joista yksi kokoonkutsujaksi, kaksi pöytäkirjan tarkastajaa ja viisihenkinen kansliatoimikunta.

a) Puheenjohtajan vaali

Puheenjohtaja Heinimo: Hallintoneuvosto ehdottaa, että kokoukselle valittaisiin kolme puheenjohtajaa ja että puheenjohtajiksi valittaisiin Alli Lahtinen Kotkasta, Lauri Orell Turusta ja Paavo Heinimo Helsingistä.

Edustajakokous keskustelutta yksimielisesti hyväksyi esityksen.

b) Sihteerien vaali

Puheenjohtaja Heinimo: Hallintoneuvosto ehdottaa, että edustajakokoukselle valittaisiin kolme sihteeriä ja että sihteereiksi valittaisiin KK:n toimihenkilöt Pekka Kuoppala, Veikko Oittinen ja Onni Peltonen.

Edustajakokous keskustelutta yksimielisesti hyväksyi esityksen.

Puheenjohtaja ilmoitti edelleen, että sanomalehtisihteeriksi on kutsuttu KK:n toimihenkilö Pertti Tuominen ja pikakirjoittajaksi OTK:n toimihenkilö Joel Matinsalo.

c) Ääntenlaskijoiden vaali

Puheenjohtaja Heinimo: Hallintoneuvosto ehdottaa, että kokoukselle valittaisiin neljä ääntenlaskijaa ja että näiksi valittaisiin Alvar Huldén Lohjalta, Yrjö Vänttinen Tohmajärveltä, Björn Sten Taalintehtaalta ja Väinö Lasanen Oulusta. Ääntenlaskijoiden kokoonkutsujaksi ehdotetaan valittavaksi Alvar Huldén.

Edustajakokous hyväksyi esityksen keskustelutta yksimielisesti.

d) Pöytäkirjan tarkastajien vaali

Puheenjohtaja Heinimo: Hallintoneuvosto ehdottaa, että kokoukselle valittaisiin kolme pöytäkirjan tarkastajaa ja että näiksi valittaisiin Kalle Jyly Forssasta, Veikko Salmenoja Jyväskylästä ja Aleks Ähman Helsingistä.

Edustajakokous keskustelutta yksimielisesti hyväksyi esityksen.

e) Kansliatoimikunnan vaali

Puheenjohtaja Heinimo: Työjärjestyksen mukaan kuuluu KK:n sihteerin itseoikeutettuna jäsenenä ja kokoonkutsujana kansliatoimikuntaan, johon työjärjestyksen mukaan kuuluu lisäksi neljä muuta jäsentä. Hallintoneuvosto ehdottaa, että kansliatoimikunnan muiksi jäseniksi valittaisiin Veikko Helle Vihdistä, Jarmo Köhli Lappeenrannasta, Mauno Holpainen Kemistä ja Eino Portti Ivalosta.

Edustajakokous keskustelutta yksimielisesti hyväksyi esityksen.

f) Edustajakokouksen ohjelman vahvistaminen

Puheenjohtaja Heinimo: Kokouksen esityslista on julkaistu Esityksiä-vihkosen sivulla 3. Hallintoneuvosto ehdottaa, että kokousohjelmassa oleva esityslista hyväksyttäisiin (liite 4).

Edustajakokous keskustelutta yksimielisesti hyväksyi esityksen.

g) Edustajakokouksen työskentelyajat

Puheenjohtaja Heinimo: Hallintoneuvosto ehdottaa, että edustajakokous työskentelisi seuraavan aikajan mukaan:

Torstaina kesäkuun 1. päivänä

Kokous Klo 14 - 18

Perjantaina kesäkuun 2. päivänä

Rochdale-ansiomerkkien jako klo 10
Kokous jatkuu - 12

Edustajakokous keskustelutta yksimielisesti hyväksyi esityksen.

Puheenjohtajaksi siirtyi Alli Lahtinen.

5. §

- a) Julkilausuman antaminen sekä
KK:n johtokunnan vuosi- ja tili-
kertomuksen esittely

Pääjohtaja Jorma Jalava esitteli KK:n johtokunnan ja hallintoneuvoston ehdotuksen edustajakokouksen julkilausumaksi sekä KK:n johtokunnan vuosi- ja tilikertomuksen vuodelta 1966 (liite 5).

- b) Selostus OTK:n toiminnasta ja
näköaloista

Pääjohtaja Eero Salovaara antoi selostuksen OTK:n toiminnasta ja näköaloista (liite 6).

- c) Yhteiskeskustelu

Esitysten johdosta käytiin yleiskeskustelu, jonka jälkeen edustajakokous päätti yhden korjauksen jälkeen hyväksyä johtokunnan ja hallintoneuvoston ehdotuksen edustajakokouksen julkilausumaksi (liite 7).

6. §

E-osuuskauppaliikkeen erikoistavara-
kauppa

Johtaja Timo Suortti esitti selostuksen E-osuuskauppaliikkeen

erikoistavarakaupasta (liite 8).

Keskustelun jälkeen selostus merkittiin tiedoksi.

7. §

KK:n johtokunnan vuosi- ja tili-
kertomuksen yksityiskohtainen
käsittele

Pääjohtaja Jorma Jalavan 5. §:n kohdalla esittämän selostuksen pohjalta hyväksyttiin vuosikertomus yksityiskohtaisessa käsittelyssä keskustelutta yksimielisesti.

8. §

Tilinpäätöksen vahvistaminen
ja vastuuvapauden myöntämi-
nen

Puheenjohtaja Lahtinen esitteli johtokunnan tilikertomuksen vuodelta 1966 sekä tilintarkastajien ja hallintoneuvoston sen johdosta antamat lausunnot (liitteet 9-14).

Edustajakokous päätti keskustelutta yksimielisesti tilintarkastajien ja hallintoneuvoston antamien lausuntojen perusteella vahvistaa KK:n tilinpäätöksen vuodelta 1966 sekä myöntää asianomaisille tilivelvollisille vastuuvapauden.

9. §

Ylijäämän käyttäminen

Puheenjohtaja Lahtinen esitteli johtokunnan esityksen vuoden 1966 ylijäämän käyttämisestä, joka esitys oli seuraava:

Ylijäämästä, joka on	16 408,20
menee sääntöjen 12. §:n mukaan vararahastoon puolet eli	8 204,10
Jäännös	8 204,10
sestä tulostilillä oleva	664,97
eli yhteensä	8 869,07
	=====

on edustajakokouksen käytettävissä sääntöjen 12. §:n edellyttämällä tavalla.

Jäännöksen johtokunta ehdottaa käytettäväksi seuraavalla tavalla:

Vararahastoon lisäksi	7 795,90
Käyttörahaan	676,50
Jätetään tulostilille	396,67
	mk 8 869,07
	=====

Johtokunta ehdottaa edelleen, että käyttörahaa siirretään vararahastoon 1 000 000,-

Jos johtokunnan ehdotus ylijäämän käyttämisestä sekä edellä mainitun summan siirto vararahastoon hyväksytään, KK:n rahastot tulevat olemaan seuraavat:

Vararahasto	2 420 000,-
Käyttöraha	2 108 000,-
	mk 4 528 000,-
	=====

Edustajakokous keskustelutta yksimielisesti päätti tilintarkastajien ja hallintoneuvoston lausunnon perusteella, että vuoden 1966 ylijäämä käytetään johtokunnan ehdottamalla tavalla ja että käyttörahaa siirretään vararahastoon 1 mmk.

10. §

Hallintoneuvoston puheenjohtajan ja jäsenten sekä tilintarkastajien palkkioiden määrääminen

Hallintoneuvoston puheenjohtajan ja jäsenten palkkiot

Puheenjohtaja Lahtinen: Hallintoneuvoston jäsenten palkkio on ollut 45 markkaa kokoukselta sekä päiväraha matka- ja kokouspäiviltä 50 markkaa. Niille jäsenille, jotka menettävät kokouksen johdosta päivänsionsa, maksetaan lisäksi 50 %:n erikoiskorotus päivärahalle. Matkakulut korvataan I luokan rautatie- ja laivataksan mukaan. Hallintoneuvoston puheenjohtajan erikoispalkkio on ollut 200 markkaa kuukaudelta.

Palkkioita korotettiin viimeksi v. 1963. Sen vuoksi johtokunta ehdottaa kokouspalkkion korottamista 60 markkaan kokoukselta ja hallintoneuvoston puheenjohtajan erikoispalkkion korottamista 250 markkaan kuukaudelta.

kaudelta. KK:n matkustusohjesääntöä muutettiin tämän vuoden alusta lähtien ja sen mukaan hallintoneuvoston jäsenille maksetaan matka- ja kokouspäiviltä päivärahaa 40 markkaa sekä lisäksi majoituskorvaus.

Edustajakokous keskustelutta yksimielisesti päätti vahvistaa palkkiot johtokunnan esityksen mukaisiksi.

Tilintarkastajien palkkiot

Puheenjohtaja Lahtinen: Tilintarkastajille on maksettu kertakaikkisena palkkiona 420 markkaa vuodessa sekä päivärahaa matka- ja tarkastuspäiviltä 50 markkaa. Hallintoneuvoston asettamille tarkastajille on maksettu sama palkkio kuin vuosittilintarkastajille. KH-tilintarkastajan palkkio on maksettu laskun mukaan.

Tilintarkastajien palkkiota korotettiin myös viimeksi v. 1963. Sen vuoksi hallintoneuvosto ehdottaa, että tilintarkastajien palkkio korotettaisiin 540 markkaan vuodessa. KH-tilintarkastajan palkkio maksettaisiin edelleen laskun mukaan. Matkustusohjesäännön muuttamisen johdosta maksetaan myös tilintarkastajille matka- ja tarkastuspäiviltä päivärahaa 40 markkaa sekä lisäksi majoituskorvaus.

Edustajakokous päätti keskustelutta yksimielisesti vahvistaa tilintarkastajien palkkiot hallintoneuvoston ehdotuksen mukaisiksi.

11. §

Hallintoneuvoston jäsenten vaali toimikaudeksi 1967-1970

Puheenjohtaja Lahtinen ilmoitti, että KK:n sääntöjen 21 §:n 2. kohdan mukaan hallintoneuvoston toimikausi päättyy edustajakokouksessa 1967, joten edustajakokouksen on valittava jäsenet hallintoneuvostoon seuraavaksi toimikaudeksi, vuosiksi 1967-1970. Maaliskuussa 1967 pidetyt osuuskauppaliittojen kokoukset, OTK ja Kansa-yhtiöt ovat asettaneet seuraavat ehdokkaat hallintoneuvostoon:

Uudenmaan osuuskauppaliitto:

Pääjohtaja Paavo Heinimo Helsingistä
Ministeri, fil. tri Mauno Koivisto Helsingistä
Toimitusjohtaja Yrjö Tossava Hyvinkäältä
Koneasentaja Eero Sainio Helsingistä
Jaostonhoitaja Aarne Hulkkonen Helsingistä
Kansanedustaja, varatuomari Osmo Kock Lahdesta

Varsinais-Suomen Osuuskauppaliitto:

Toimitusjohtaja Valo Tähti Urjalasta
Työnjohtaja Veikko Tainio Loimaalta

Hämeen-Satakunnan osuuskauppaliitto:

Kansanedustaja Valdemar Sandelin Tampereelta
Tilallinen Pertti Rapio Kyröskoskelta
Toimitusjohtaja Osmo Pipinen Porista

Etelä-Pohjanmaan osuuskauppaliitto:

Sihteeri Eino Pendolin Vaasasta

Pohjolan osuuskauppaliitto:

Varastomestari Reino Kliskinen Oulusta
Toimitusjohtaja Yrjö Hakala Kemijärveltä

Keski-Suomen osuuskauppaliitto:

Työnjohtaja Arvi Sinipaasi Äänekoskelta

Savo-Karjalan osuuskauppaliitto:

Kansanedustaja, kaupunginjohtaja Viljo A. Virtanen Savonlinnasta
Toimitusjohtaja Jorma Seppänen Joensuusta
Pienviljelijä Toivo Holopainen Tuusniemeltä

Kymen osuuskauppaliitto:

Apulaiskaupunginjohtaja Leo Mether Lappeenrannasta
Toimitusjohtaja Eino Ojanen Kouvolasta

OTK:

Kauppaneuvos Aarne Välimäki Tampereelta

Kansa-yhtiöt:

Kauppaneuvos Erkki Luoto Jyväskylästä

Edustaja Lempi Lehto Helsingistä esitti edustaja Kalle Korhosen Kajaanista kannattamana, että hallintoneuvostoon valittaisiin ehdokkaaksi asetetut henkilöt.

Puheenjohtaja Lahtinen totesi, että kun ehdokkaita on juuri valittava

määrä ja kun jäsenet hallintoneuvostoon on valittava osuuskauppaliittojen ja keskusjärjestöjen nimeämistä henkilöistä, edellä luetellut henkilöt ovat yksimielisesti tulleet valituiksi hallintoneuvoston jäseniksi toimikaudeksi 1967-1970.

12. §

Tilintarkastajien vaali vuoden
1968 tilejä tarkastamaan

Puheenjohtaja Lahtinen ilmoitti, että varsinaisina tilintarkastajina ovat olleet Viljo Sievinen Kotkasta, Armas Laitila Helsingistä, Kalle Vuorinen Valkeakoskelta ja Matias Lindstedt Turusta sekä KH-tilintarkastajana J.A. Lahdenperä sekä varatilintarkastajana Kosti Paasio Salosta, Kalle Valasma Järvenpäästä, Veikko Järvinen Helsingistä ja Oskari Järviaho Tuusniemeltä sekä Lahdenperän varamiehenä Widenius, Sederholm & Someri Oy:n määräämä.

Edustaja Lempi Lehto Helsingistä esitti edustaja Kalle Korhosen Kajaanista kannattamana, että vuoden 1968 tilejä tarkastamaan valittaisiin samat henkilöt, jotka on valittu tarkastamaan kuluvankin vuoden tilejä.

Edustajakokous päätti yksimielisesti valita keskusliiton tilejä vuodelta 1968 tarkastamaan varsinaisiksi tilintarkastajiksi Keskuskauppakamarin hyväksymäksi tilintarkastajaksi J.A. Lahdenperän sekä muiksi Viljo Sievisen Kotkasta, Armas Laitilan Helsingistä, Kalle Vuorisen Valkeakoskelta ja Matias Lindstedtin Turusta sekä varatilintarkastajiksi Lahdenperän varamieheksi Widenius, Sederholm & Someri Oy:n määräämän sekä muiksi Kosti Paasion Salosta, Kalle Valasman Järvenpäästä, Veikko Järvisen Helsingistä ja Oskari Järviahon Tuusniemeltä.

13. §

KK:n sääntöjen muuttaminen

Pääjohtaja Jalava esitti hallintoneuvoston ehdotuksen KK:n sääntöjen muuttamiseksi ja KK:n vuosimaksun määräämiseksi (liite 15).

Edustajakokous yksimielisesti keskustelutta päätti hyväksyä KK:n sääntöjen 10. §:n 1. momentin muutettavaksi hallintoneuvoston ehdottamalla tavalla.

14. §

KK:n vuosimaksun määrääminen

Pääjohtaja Jalavan edellisen pykälän kohdalla esittelemän hallintoneuvoston ehdotuksen mukaisesti edustajakokous päätti keskustelutta yksimielisesti,

että KK:n vuosimaksu on 0.04 % jäsenosuuskuntien liikevaihdosta,

että OTK maksaa puolitoista kertaa niin suuren vuosimaksun jäsenosuuskuntien liikevaihdon perusteella takautuvasti vuoden 1967 alusta lukien,

että Kansa-yhtiöiden yhteinen vuosimaksu on 15 sadalta KK:n jäsenosuuskuntien yhteenlasketusta vuosimaksusta sekä

että puolet vuosimaksusta on maksettava tammikuussa ja puolet heinäkuussa, ellei hallintoneuvosto toisin päättä.

Ensimmäinen kokouspäivä päättyi kello 17.45.

+

Toinen kokouspäivä 2.6.1967

Kokous alkoi kello 10.

15. §

Rochdale-ansiomerkkien jako

Viipurin Työväen Soittajat johtajanaan Matti Poutanen esitti Väinö Tuomisen Juhlamarssin.

Hallintoneuvoston puheenjohtaja Paavo Heinimo jakoi hallintoneuvoston myöntämät Rochdale-ansiomerkit seuraaville henkilöille:

Alho, Vilho, maalarimestari, Osuusliike Ahjo
Hassell, Kalle, kansakoulun vahtimestari, Osuusliike Kymenmaa
Hildén, Frans, vahtimestari, Osuusliike Voima
Jalava, Jorma, pääjohtaja, Kulutusosuuskuntien Keskusliitto
Kuusela, Väinö toimitusjohtaja, Osuusliike Kansanvoima
Lamminpää, Onni, sosiaalis sihteeri, Alavuden Osuusliike
Lampinen, Eero, asentaja, Osuusliike Pohjankangas
Leskinen, Martti, pienviljelijä, Osuusliike Kalla
Liimatainen, Frans Hjalmar, ylitarkastaja, Osuuskauppa Mäki-Matti

Mustamäki, Otto, urakoitsija, Osuusliike Elanto
Nederström-Lundén, Judit, ent. kansanedustaja, konttoripäällikkö,
Kulutusosuuskuntien Keskusliitto

Nuutinen, Kalle, metallityömies, Osuusliike Oma-Apu
Ruoho, Jussi, maanviljelijä, Osuusliike Tammi
Saario, Lauri, liikkeenharjoittaja, Osuusliike Kanta-Häme
Sartamo, Juho Arvi, koulunjohtaja, Osuusliike Mänty
Virtanen, Lauri, maanviljelijä, Osuusliike Sydän-Häme
Vänttinen, Otto, levyseppä, Itä-Savon Osuusliike

Adolf Karjalainen, Eevert Kolehmainen ja Viljo Herman Nieminen eivät olleet esteen vuoksi voineet saapua ottamaan heille myönnettyä ansiomerkkiä (liite 16).

Koulunjohtaja Arvi Sartamo Mäntästä esitti merkkien saajien kiitokset.

Viipurin Työväen Soittajat esittivät Armas Järnefeltin Preludin.

Puheenjohtajaksi siirtyi Lauri Orell.

16. §

Edustajakokousten uudelleenjärjestely

Varatuomari Pekka Kuoppala esitteli KK:n johtokunnan ja hallintoneuvoston Esityksiä-vihkoseen painetun ehdotuksen edustajakokousten uudelleenjärjestelystä (liite 17).

Edustajakokous päätti keskustelutta yksimielisesti hyväksyä johtokunnan ja hallintoneuvoston ehdotuksen KK:n edustajakokousten uudelleenjärjestelyksi.

17. §

Seuraavan edustajakokouksen paikka

Varatuomari Pekka Kuoppala ilmoitti johtokunnan ja hallintoneuvoston ehdottavan, että seuraava edustajakokous pidettäisiin Helsingissä.

Edustajakokous keskustelutta yksimielisesti päätti, että seuraava edustajakokous pidetään Helsingissä.

Edustajakokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Lauri Orell lausui kokouksen päättäjäissanat.

Kokous päättyi kello 11.00.

Vakuudeksi

PaaVo Heinimo Aarne Orell Aili Lehtinen
Puheenjohtajat

Tessa Kuoppala Veikko Kuoppala Pertti Teltanen
Sihteerit

Edellä olevan pöytäkirjan olemme tänään tarkastaneet ja todenneet sen oikein laadituksi.

Forssassa syyskuun 4 päivänä 1967

Kalle Joppe
Jyväskylässä syyskuun 12 päivänä 1967

Aili Lehtinen
Helsingissä syyskuun 14 päivänä 1967

A. Orell

KK:n HALLINTONEUVOSTON kokous Helsingissä hallintoneuvoston huoneistossa Mikonkatu 17:ssä helmikuun 24. päivänä 1967.

Läsnäoleviksi todettiin seuraavat hallintoneuvoston jäsenet: PaaVo Heinimo puheenjohtajana, Johannes Alanne, Yrjö Hakala, Väinö Hellman, Aarne Hulkkonen, Reino Kiiskinen, Mauno Koivisto, Erkki Luoto, Eino Pendolin, Pertti Rapio, Matti Roiha, Toivo Saarinen, Eero Sainio, Valdemar Sandelin, Arvi Sinipaasi, Ossi Tikkanen, Yrjö Tossava, Valo Tähti, Viljo Virtanen ja Aarne Välimäki eli 20 hallintoneuvoston jäsentä.

Läsnä olivat myös KK:n johtokunnan jäsenet Jorma Jalava, Oiva Haapanen, Gunnar Henriksson, Antti Jäntti, Veikko Kuoppala, Tyyne Paasivuori, Kalervo Peitsalo, Eino Roine ja Eero Salovaara sekä toimihenkilöt Lennart Kivi, Aaro Haapio, Pekka Kuoppala sihteerinä, Jaakko Laakso ja Veikko Oittinen sekä Artturi Saarimaa ja Kalevi Koskivirta 1. - 4. §§:ien aikana.

Pikakirjoittajana oli Pirkko Mustikainen.

1. §

Kokouksen avaus ja laillisuuden toteaminen

Hallintoneuvoston puheenjohtaja PaaVo Heinimo totesi, että kokouskutsu oli lähetetty hallintoneuvoston jäsenille KK:n sääntöjen 22. §:n 2. kohdan mukaisesti kirjatussa kirjeessä joulukuun 28. päivänä 1966 (liite 1) eli vähintään säädetty seitsemän päivää ennen kokousta sekä että sääntöjen 22. §:n 2. kohdan mukainen riittävä määrä jäseniä oli saapunut kokoukseen.

Puheenjohtaja näin ollen totesi, että kokous oli sääntöjen mukaisessa järjestyksessä kutsuttu koolle ja laillinen päättämään esityslistalla olevista asioista.

+

Sandelin kiitti hallintoneuvoston ja johtokunnan jäseniä siitä huomaavaisuudesta, jota hän syntymäpäivänsä johdosta oli saanut osakseen.

2. §

Johtokunnan vuosikertomus

Pekka Kuoppala ilmoitti, että vuosikertomuksen oikovedos on lähetetty etukäteen hallintoneuvoston jäsenille tutustumista varten. Vuosikertomuksessa on aikaisempaan tapaan kolme pääosaa: yleinen taloudellinen osa, kansainvälinen osa ja KK:n oma toiminta. Johtokunta ehdottaa, että hallintoneuvosto hyväksyisi vuosikertomuksen esitettäväksi tässä muodossa edustajakokoukselle. Vuosikertomukseen tulee vielä jonkin verran numero- ym. korjauksia. Jos hallintoneuvoston jäsenillä on jotakin täydennettävää tai huomautettavaa, otetaan ne mielellään vastaan liuskoille merkittynä asianomaiseen kohtaan. Johtokunnassa on alustavasti käsitelty mahdollisuutta uudistaa KK:n vuosikertomus lyhentämällä sitä, sillä se on jo vanhastaan pitkä ja seikkaperäinen. Uudistuskysymys liittyy kuitenkin olennaisesti vuosikirjaan, ja KK:ssa päädyttiin siihen, ettei vuosikirjasta ole vielä tässä vaiheessa syytä luopua, joten KK:n vuosikertomus joudutaan tekemään entiseen tapaan. Tämän lisäksi johtokunta päätti tänä vuonna laadittavaksi korkeatasoisen ns. vuosibrosyyrin, lyhennetyn vuosikertomuksen, jossa on nelivärikuvia ja joka on tarkoitettu yleistä jakelua varten.

Hulkkonen kannatti ajatusta vuosikertomuksen uudistamisesta. Se on tavallinen, ja koska se sisältää yleisiä tosiasioita, jotka ovat huomattavalle osalle jäsenkuntaa tunnettuja, voitaisiin sitä lyhentää. Vuosikertomuksen suhteen minulla ei ole mitään erikoista huomautettavaa, sillä kaikki taloudellisia kohtia koskevat arviot perustuvat virallisiin tilastoihin ja toimintaa koskevat kohdat näyttävät myös olevan oikein. Osuuskauppaliittoja koskevaa kohtaa en vuosikertomuksessa huomannut, mutta ehkä se tulee liitettäväksi mukaan myöhemmin. Kiinnittäisin huomiota sivulla 3 olevaan maataloutta koskevaan osaan, jossa käsitellään maatalouden hintaratkaisua. Vuoden 1966 kohdalta luvut ovat paikallaan, mutta ehdottaisin, että vuotta 1965 koskeva lause poistettaisiin kokonaan. Lauseesta saa sen mielikuvan, että siinä korostettaisiin maatalouden vastaista mielialaa. Olisi tarkoituksenmukaista, että välttäisimme tällaisiin asioihin sekaantumista emmekä siis antaisi maaseudun väestölle sellaista kuvaa, että aliarvioimme heidän pyrkimyksiään. Tässä yhteydessä kysyisin vielä, oliko tarkoituksenmukaista KK:n johtokunnan antaa lausunto maataloustulolaista, sillä meidän osuusliikkeidemme jäsenkunnissa on vähän maatalousväestön edustajia.

Pendolin totesi, että vuosikertomuksesta todellakin on jätetty pois liitteen toimintaa koskeva osa, joka tavallisesti siinä on ollut mukana. Ehkä on tarkoitus jättää se tällä kerralla kokonaan pois. Tiedustelin kuitenkin, mistä johtuu, että liitoille ei ole vielä lähetetty kokouksia varten tarvittavia tärkeitä tiedonantoja.

Sandelin totesi, että kohdassa, jossa käsitellään maatalouden hintaratkai-

sua, ei ole aiheellista jättää pois vuotta 1965 koskevia lukuja, sillä ne ovat vertailukohtana edellisille lauseille. Mitä tulee Hulkkosen mainintaan KK:n kannanotoista mm. maataloutta koskeviin kysymyksiin, on mielestäni täysin paikallaan, että KK kuluttajien etujärjestönä ja heidän etujaan palvellen ilmaisee kantansa, joka saattaa huomattavasti erota esimerkiksi ammattiliittojen antamista lausunnoista. Kiinnittäisin huomiota sivulla 2 olevaan taulukkoon, jossa ns. uusviennin kohdalla on pelkkiä pisteitä. Sihteeri mainitsi, että vuosikertomukseen tulee vielä joitakin numerokorjauksia, mutta kun seuraavassa kappaleessa mainitaan uusviennin arvonlisäyäkseksi 25 %, tiedustelin, miten luvut voivat puuttua taulukosta.

Jalava totesi, että ennenkin on käyty keskusteluja KK:n suhtautumisesta maatalouskysymyksiin. Yhtyisin Sandelinin esitykseen. Meidän osuuskauppa-liikkeemme on sittenkin valtaosaltaan kuluttajajärjestö, sillä 80 % jäsenkunnastamme on kuluttajaväestöä ja 20 % tuottajaväestöä. Toimintamme painopisteen täytyy siis pakostakin olla kuluttajien etujen ajamisen linjalla. Meidän on oltava maatalouspolitiikkaan suhtautumisessamme mahdollisimman varovaisia, mutta toisaalta emme voi olla ilmoittamatta maan suurimman kuluttajajärjestön epäilyksiä ja huolestumista silloin, kun asiat jäsenenemmistömme kannalta selvästi menevät huonompaan suuntaan.

Vientitaulukossa uusviennin kohdalla olevat pisteet tarkoittavat sitä, että numeroita ei vielä kertomusta ladottaessa ollut käytettävissä, vaan ne saadaan myöhemmin.

Luoto totesi olevansa samaa mieltä Hulkkosen kanssa lauseesta, joka koskee vertailuja maataloustuesta. Kappale antaa vaikutelman kulutusosuus-toiminnan ja nykyisen hallitus suunnan kielteisestä suhtautumisesta maataloustuottajia kohtaan. Vahvistaisin vain Hulkkosen esityksen haluamatta tehdä muutosehdotusta. Minusta on kuitenkin tarpeetonta hätyytellä asiakasryhmää, joka näyttelee suurta osaa liikevaihdossamme.

Koivisto huomautti, että mitä tulee kohtaan, jossa mainitaan vanhentuneen painojärjestelmän johtaneen siihen, että maatalouden saama hyvitys tosiasiasa oli lähes 20 mm suurempi, ei asiassa mitään erityisiä laskelmia käytetty, vaan koettiin poliittisesti katsoa, mikä olisi paras ratkaisu. Kun jouduin hoitamaan maatalouden hinta-asioiden saattamista jonkinlaiseen ratkaisuun, tulin ajatelleeksi, esiintyykö KK liian aktiivisesti tällaisissa asioissa, joissa ratkaisut kuitenkin on tehtävä meidän kannaltamme hankalassa pisteessä. Samalla kun puolustetaan omien kannattajakuntien etuja, heidän mieltänsä myös pahoitetaan korostamalla, kuinka huonosti heidän omat edustajansa ovat asiat hoitaneet. Elännöllä nähdäkseni on melkoisia vaikeuksia maataloustuotteiden ja erikoisesti maidon ostamisessa. Ellei mitään realistisia etuja ole saavutettavissa, ei mielestäni ole syytä nostattaa sellaista mielialaa, joka tarpeettomasti lisää kuluttajaväestön ja maataloustuottajien välisiä ristiriitoja.

Pekka Kuoppala totesi, että mitä tulee Pendolinin mainintaan liittoihin tapahtuvasta informaatiosta, tulee tämä kysymys esille joka vuosi. Viivästyminen johtuu siitä valitettavasta tosiasiasta, että tietoja ei saada riittävän ajoissa valmiiksi maaliskuun alkuun mennessä, jolloin liittokokoukset alkavat. Vuodesta toiseen ollaan siinä tilanteessa, että liitoille joudutaan lähettämään yksitellen tietoja sitä mukaa, kun niitä saadaan. Näin on käynyt mm. taloudellisen katsauksen, joka lähtee KK:n kiertokirjeen muodossa osuusliikkeille. Viivästyminen johtui siitä, että emme saaneet kiertokirjeeseen tarvittavia lukuja. Tulen tarkistamaan, mitkä tiedot tähän mennessä on lähetetty ja mitä mahdollisesti vielä joudutaan lähettämään.

Pendolin totesi, ettei tarkoituksena ollut moittia sihteerä tai KK:ta asian johdosta.

Heinimo totesi, että koska kysymyksessä on johtokunnan vuosikertomus, johtokunta voi vielä tarkistaa kertomuksen tekstiä ja ottaa huomioon täällä esitetyt näkökohdat sikäli, kuin katsoo ne aiheelliseksi.

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti.

3. §

Tilinpäätös ja tilintarkastajien kertomus

Jalava ilmoitti, että KK:n liiketoiminta oli v. 1966 huomattavasti aikaisempia vuosia suurempi (liite 2). Toimintaa vastaava kokonaisliikevaihto oli 39 653 300 markkaa. Vuosikertomuksessa ilmoitettu liikevaihto oli 28 400 000 markkaa. Ero johtuu siitä, että huomattava osa insinööriosaston rakennustoiminnasta tulee tilinpäätökseen vasta sen jälkeen, kun rakennustyöt on saatu päätökseen, jolloin niiden tulos myös tulee verotettavaksi. Vuosikertomuksessa esitettyyn liikevaihtoon ei myöskään sisälly arkkitehti- ja asunto-osaston suunnittelutöitä. Vuoden 1966 liikevaihto ylitti budjetoidun määrän 3.9 mmk:lla eli 11 %:lla. Insinööriosaston rakentavan jaoston kohdalla budjetin ylitys oli huomattavin, mutta ylitystä oli myös muissa kohdin pussitehdasta lukuun ottamatta. Vuoden 1965 liikevaihtoon verrattuna lisäys oli sängin huomattava, 8.2 mmk eli 26 %. Lisäystä oli useissa kohdin pussitehdasta ja insinööriosaston kaupallista jaostoa lukuun ottamatta. Kaupallisen osaston liikevaihto oli 10.2 mmk, jossa lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 15 %. Kun kaupallinen osasto siirtyi OTK:lle, KK:n liikevaihto tulee huomattavasti laskemaan.

Tilinpäätös rakentuu melko vahvalle pohjalle. Näkyvä ylijäämä on tosin ainoastaan 16 408,20 markkaa, mutta se vastaa muutamien aikaisempien vuosien käy-

täntöä. Tähän voidaan kuitenkin olla tyytyväisiä, sillä KK:han ei ylijäämää jaa. Tilinpäätöstä laadittaessa on tavaravarastojen arvostus suoritettu vakavaraisesti. Käyttöomaisuudesta on tehty poistoja 724 000 markkaa eli kaikki lain sallimat poistot. Ennen tilinpäätöstä on siirretty käyttörahastoon Untuväisientien rakennusten nettotuotto, 128 000 markkaa, joka on toistaiseksi verovapaata tuloa. Käyttörahastoon on kirjattu suoraan ennen tilinpäätöstä myös palokorvaus, joka oli 143 000 markkaa. Rahastoihin on siis yhteensä kirjattu 271 000 markkaa.

Omaisuuksien loppusumma, 26.5 mmk, on kasvanut huomattavasti edelliseen vuoteen verrattuna, jolloin se oli 20.8 mmk. Lisäys johtuu suurimmaksi osaksi rakennustoiminnasta. Keskenäisten rakennusten tilinpäätösarvo on 9 750 000 markkaa, jossa City-kulman rakennustöillä on huomattavin osuus. Vuonna 1965 vastaava luku oli 4 300 000 markkaa. Toisaalta omaisuustaseen vastattavien puolella rakentajien palkkioennakot ovat yhteensä 12 mmk, mikä vuonna 1965 oli n. 6 mmk. Tilisaamiset olivat vuodenvaihteessa suuret ja näistä huomattavimmat olivat Kustannusosakeyhtiö Tammen ja City-kulman tilisaamiset. Käyttöomaisuuteen sijoitettiin vuoden aikana n. 780 000 markkaa, mistä poistoja tehtiin n. 680 000 markkaa, joten kirjanpidollinen lisäys oli 100 000 markkaa. Lisäys jakaantui kirjapainon ja rakennustoiminnan kesken, joissa suoritettiin uusia konehankintoja. Ylimääräisen omaisuuden, arvopapereiden, lisäys oli 120 000 markkaa, jossa uusien Haka-yhtymien osakkeita oli 45 000 markkaa ja Roihuvuoren Lämpö Oy:n osakkeita 54 000 markkaa.

Tulostaseen loppusumma nousi 4 685 000 markkaan oltuaan edellisenä vuonna 3 890 000 markkaa. Lisäys aiheutui suurimmaksi osaksi neuvonta-, opetus- ja valistusosaston kulujen noususta, joka oli lähes 500 000 markkaa eli 46 %. Olemme siis vahvistaneet KK:n aatteellista toimintaa huomattavasti ja johtokunnan ja hallintoneuvoston aikaisempien päätösten mukaisesti käyttäneet siihen enemmän varoja kuin aikaisemmin. Toisaalta viime vuonna toteutettu vuosimaksujen korotus aiheutti kuitenkin sen, että tilinpäätös saatiin tyydyttäväksi. Veikko Kuoppalalle ja Kivelle lankeaa kiitos siitä, että toiminta on ollut tuottavaa. Tilinpäätöksen nettoylijäämä on 16 408,20 markkaa, jonka johtokunta ehdottaa käytettäväksi seuraavalla tavalla:

Ylijäämästä, joka on	16 408,20
menee sääntöjen 12. §:n mukaan vararahastoon puolet eli	8 204,10
Jäännös	8 204,10
sekä tulostilillä oleva	664,97
eli yhteensä	8 869,07
	=====

on edustajakokouksen käytettävissä sääntöjen 12. §:n edellyttämällä tavalla.

Jäännöksen johtokunta ehdottaa käytettäväksi seuraavalla tavalla:

Vararahastoon lisäksi	7 795,90
Käyttörahaan	676,50
Jätetään tulostilille	396,67
	<u>8 869,07</u>
	=====

Johtokunta ehdottaa edelleen, että käyttörahaa siirretään vararahastoon 1 000 000,-

Jos johtokunnan ehdotus ylijäämän käyttämisestä sekä edellä mainitun summan siirto vararahastoon hyväksytään, KK:n rahastot tulevat olemaan seuraavat:

Vararahasto	2 420 000,-
Käyttöraha	2 108 000,-
	<u>4 528 000,-</u>
	=====

Jalava esitteli tilintarkastajien kertomuksen tilien tarkastuksesta sekä tarkastuksen yhteydessä laaditun pöytäkirjan (liitteet 3-4).

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti keskustelutta.

4. §

Hallintoneuvoston lausunto edellisestä

Heinimo esitti, että hallintoneuvosto päättäisi antaa edustajakokoukselle edellisen johdosta seuraavan lausunnon:

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Hallintoneuvosto on tarkastanut KK:n johtokunnan vuosi- ja tilikertomuksen vuodelta 1966 sekä johtokunnan esityksen ylijäämän käyttämisestä. Saatuaan tiedon tilintarkastajien lausunnosta hallintoneuvosto jättää KK:n sääntöjen 23. §:n 9. kohdan mukaisesti vuosi- ja tilikertomuksen sekä tilintarkastajien lausunnon edustajakokouksen käsiteltäväksi. Samalla hallintoneuvosto ilmoittaa yhtyvänsä johtokunnan ehdotukseen ylijäämän käyttämisestä.

Hallintoneuvosto on valittu kolmivuotiskaudeksi 1964-1967, joten edus-

tajakokouksessa on hallintoneuvostoon valittava uudet jäsenet.

Helsingissä helmikuun 24. päivänä 1967

KULUTUSOSUUSKUNTIEN KESKUSLIITTO (KK) r.y.
Hallintoneuvoston puolesta

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti keskustelutta.

5. §

Edustajakokouksen ohjelma

Pekka Kuoppala ilmoitti, että edustajakokouksen paikka, joka on Kansallisteatteri, sekä aika 1. - 2.6. on päätetty aikaisemmin. Tänä vuonna osuuskauppapäivät pidetään juhluvuoden merkeissä keskusjärjestöjen yhteisenä juhla-kongressina, joka aloitetaan 1.6. kello 10 järjestettävällä juhla-tilaisuudella Kansallisteatterissa. Juhlalta on mainittu hallintoneuvoston jäsenille jaetussa monisteessa (liite 5), joka on johtokunnan ehdotus edustajakokouksen ohjelmaksi. Se poikkeaa tavanomaisesta ohjelmasta sikäli, että tällä kertaa johtokunta esittää edustajakokouksen pidettäväksi osittain yhteisenä OTK:n osuuskuntakokouksen edustajien kanssa siten, että alkumuodollisuuksien jälkeen seuraa KK:n johtokunnan vuosi- ja tilikertomuksen esittely kohdassa 5a ja kohdassa 5b selostus OTK:n toiminnasta ja näköaloista, minkä jälkeen käydään tarpeellinen yleiskeskustelu. Seuraavana olisi selostus E-osuuskauppaliikkeen erikoistavarakaupasta ja siinä tapahtuvista uudelleenjärjestelyistä, minkä jälkeen käytäisiin yleiskeskustelu. Kummassakin yleiskeskustelussa olisi puheoikeus sekä KK:n edustajakokousedustajilla että OTK:n osuuskuntakokousedustajilla. Tämän jälkeen KK:n edustajakokous jatkuisi tavalliseen tapaan KK:n johtokunnan vuosi- ja tilikertomuksen käsitelyä. Kokouksen loppuosa seuraisi tavanomaista edustajakokouksen menettelytapaa. Johtokunta ehdottaa, että edustajakokouksen ohjelma olisi hallintoneuvoston jäsenille jaetun monisteen mukainen.

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti keskustelutta.

6. §

Edustajakokouksen kotimaiset kutsuvieraat

Pekka Kuoppala ilmoitti johtokunnan ehdottavan, että tämän vuoden juhla-kokoukseen kutsuttaisiin tavanomaista suurempi määrä kutsuvieraita. Kutsu

esitetään lähetettäväksi ensinnäkin seuraaville kotimaisille laitoksille ja järjestöille: Valtioneuvosto, Uudenmaan läänin maaherra, Helsingin kaupunki, Arava, Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliitto (SAK), Suomen Ammattijärjestö (SAJ), Työväen Sivistysliitto, Kansan Sivistystyön Liitto, Suomen Pienviljelijäin Liitto, Pienviljelijäin Liitto, Työväen Urheiluliitto, Työväen Urheiluseurojen Keskusliitto, Osuustoimintainstituutti ja Yleinen Osuuskauppojen Liitto. Tasavallan presidentille Urho Kekkoselle on jo esitetty kutsu saapua edustajakokoukseen ja hän on luvannut kunnioittaa juhlatilaisuutta läsnäolollaan. Johtokunta ehdottaa, että kutsu lähetettäisiin myös eduskunnan puolelle Johannes Virolaiselle. Kutsu esitetään lähetettäväksi seuraaville veteraaneille: Toivo Salmio, Onni Toivonen, Jalmari Laakso, Uuno Takki, Edvin A. Stor-Rank, Emil Aro, Toivo Rinne, Väinö Wirtanen, Sulo Suortti, K. L. Kulo, Toivo Hj. Långström, Linda Tanner, Yrjö Kallinen ja KK:n ensimmäinen toimihenkilö Elina Jääskeläinen sekä lisäksi seuraaville: Pellervo-Seura, Osuuskassojen Keskusliitto, Pohja-yhtymä, Meijerien Keskusosuusliike Valio, Keskusosuusliike Hankkija, Centrallaget Labor, Centrallaget Enigheten, Karjakunta, Tuottajain Lihakeskus, Tie- ja vesirakennushallitus, Rakennushallitus, Rautatiehallitus, Posti- ja lennätinhallitus, Liiketoimintajärjestö Liitto, Elintarviketoimintajärjestö Liitto, Suomen Hotelli- ja Ravintolajärjestö Liitto, Kirjatoimintajärjestö Liitto, Maataloustuottajain Keskusliitto (MTK), Kansallis-Osake-Pankki, Pohjoismaiden Yhdyspankki, Helsingin Osakepankki, Postisäästöpankki, Osuuskassojen Keskus Oy (OKO), Helsingin Työväen Säästöpankki, Peruspankki ja Keskuskauppakamari sekä Juho Lähdesniemi ja Kansaneläkelaitos. Johtokunta pyytää hallintoneuvostolta valtuuksia tarvittaessa vielä laajentaa hallintoneuvoston nimissä kutsuvierasluetteloa.

Heinimo tiedusteli, pystyykö hallintoneuvosto omasta puolestaan laajentamaan luetteloa.

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti keskustelutta.

7. §

Edustus OTK:n osuuskunta- kokouksessa

Pekka Kuoppala ilmoitti johtokunnan ehdottavan, että KK:n edustajaksi OTK:n osuuskuntakokoukseen nimettäisiin varsinaiseksi johtaja Veikko Kuoppala ja varalle johtokunnan jäsen Antti Jäntti.

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti keskustelutta.

8. §

Edustus Henki- ja Vahinkovakuutus- yhtiö Kansan yhtiökokouksissa

Pekka Kuoppala ilmoitti johtokunnan ehdottavan, että KK:n edustajaksi Henki- ja Vahinkovakuutusyhtiö Kansan yhtiökokouksiin nimettäisiin varsinaiseksi Pekka Kuoppala ja varalle hallintoneuvoston jäsen Eino Pendolin.

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti keskustelutta.

9. §

Edustus Eläkekassa Tuen vuosi- kokouksessa

Pekka Kuoppala ilmoitti johtokunnan ehdottavan, että KK:n edustajaksi Eläkekassa Tuen vuosikokoukseen nimettäisiin varsinaiseksi johtokunnan jäsen Eino Roine ja varalle johtokunnan jäsen Tyyne Paasivuori.

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti keskustelutta.

10. §

Edustus Työehtoliiton jäsen- kokouksessa

Pekka Kuoppala ilmoitti johtokunnan ehdottavan, että KK:n edustajaksi Työehtoliiton jäsenkokoukseen nimettäisiin varsinaiseksi varatuomari Aarno Varheenmaa ja varalle hallintoneuvoston jäsen Eero Sainio.

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti keskustelutta.

11. §

KK:n sääntöjen muuttaminen ja vuosimaksun määrääminen

Jalava ilmoitti johtokunnan esittävän, että KK:n vuosimaksua korotettaisiin siten, että OTK maksaisi vuosimaksua puolitoista kertaa niin paljon kuin osuusliikkeet. Tämä edellyttää KK:n sääntöjen 10. §:n muuttamista. Johtokunnan esitys edustajakokouksen päätökseksi on jaettu hallintoneuvoston jäse-

nille (liite 6). Se otettaisiin kummankin keskusjärjestön hallintoneuvoston pöytäkirjoihin. KK:n sääntöjen asianomainen kohta ja edustajakokouksen vuosimaksun suuruutta koskeva päätös tulisivat esityksen mukaan kuulumaan seuraavasti:

"Keskusliiton jäsenten on vuosittain suoritettava varsinaisen edustajakokouksen päättämä vuosimaksu. Maksun perusteena on jäsenosuuskunnan edellisen vuoden liikevaihto. Tukkuliikettä harjoittava keskusjärjestö suorittaa vähintään samansuuruisen vuosimaksun jäsenosuuskuntiansa liikevaihdon perusteella. Muiden keskusjärjestöjen vuosimaksun perusteen määrää varsinainen edustajakokous.

Edelleen hallintoneuvosto ehdottaa edustajakokouksen päätettäväksi,

että KK:n vuosimaksu määrättäisiin 0.04 %:ksi jäsenosuuskuntien liikevaihdosta,

että OTK maksaisi puolitoista kertaa niin suuren vuosimaksun jäsenosuuskuntiansa liikevaihdon perusteella takautuvasti vuoden 1967 alusta lukien,

että Kansa-yhtiöiden yhteinen vuosimaksu olisi 15 sadalta KK:n jäsenosuuskuntien yhteenlasketusta vuosimaksusta sekä

että puolet vuosimaksusta on maksettava tammikuussa ja puolet heinäkuussa, ellei hallintoneuvosto toisin päättä."

Asiasta on neuvoteltu OTK:n kanssa, joka on osaltaan asian hyväksynyt.

Kiiskinen totesi, että aikaisemmin oli esillä sääntömuutos, jonka mukaan OTK maksaisi KK:lle kaksinkertaisen vuosimaksun. Nyt esillä olevan ehdotuksen perusteella asia joutuisi käsiteltäväksi jokaisessa edustajakokouksessa, koska siinä ei määrätä jäsenmaksua esim. vähintään kaksinkertaiseksi. Mielestäni vuosimaksu olisi määriteltävä yksityiskohtaisemmin säännöissä, ettei asiaa tarvitsisi käsitellä joka vuosi. Koska tässä vaiheessa on nähtävästi kysymys kokeilusta, lieene paikallaan hyväksyä muutos ehdotus tällaisenaan ja palata asiaan myöhemmin, kun käytäntö on osoittanut, missä määrin OTK:n on tarpeellista osallistua KK:n kustannuksiin. Olisi myös huomioitava se, että jos OTK ei osallistu riittävästi KK:n kustannusten peittämiseen, saattavat jäsenliikkeet joutua korotusten kohteeksi, mikä ei mielestäni olisi oikein. Kokeilu aika on tässäkin mielessä paikallaan, jotta asia voidaan ottaa uudelleen käsiteltäväksi, jollei nyt edellytetty maksu riittäisi KK:lle.

Heinimo totesi, että asiaa harkittaessa on lähdetty ensinnäkin siitä peri-

aatteesta, että KK:n on saatava niin suuri vuosimaksu, että se voi toteuttaa tehtävänsä. Toisena periaatteena on ollut, että normaalityöpaikassa OTK maksaa KK:n vuosimaksusta 2/3 ja osuusliikkeet 1/3:n. Uusienkin sääntöjen puitteissa voidaan edustajakokouksessa tehdä vuosimaksun suuruudesta päätös toistaiseksi, jolloin päätös on voimassa, kunnes edustajakokous toisin päättää. Sääntöjen muutoksessa valittuun varovaiseen sanamuotoon on päädytty siksi, että saattaa tulla esiin seikkoja, joiden vuoksi OTK:n maksu on tarkoituksenmukaisempaa suorittaa muussa kuin vuosimaksun muodossa. Mielestäni on tärkeää, että mainitsemani periaatteet merkitään hallintoneuvoston pöytäkirjaan, vaikka KK:n edustajakokoushan loppujen lopuksi määrää sekä OTK:n että osuusliikkeiden vuosimaksun suuruuden.

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti.

12. §

Suositus osuusliikkeille eläkkeiden tarkistamisesta

Jalava ilmoitti, että hallintoneuvostolla on ollut tapana antaa osuusliikkeille suositus eläkkeiden tarkistamisesta. Suositus on viimeksi annettu 28.2.1966. Asia olisi pitänyt käsitellä jo hallintoneuvoston viimekertaisessa kokouksessa, mutta keskusjärjestöjen ja Elannon sosiaalinen neuvottelukunta ei saanut esitystään ajoissa valmiiksi. Suosituksen antaminen olisi kuitenkin tarpeellista, joten keskusjärjestöt ja Elanto tulivat siihen tulokseen, että se annetaan johtokunnan päätöksellä, jonka hallintoneuvosto vahvistaa. Sosiaalinen neuvottelukunta käsiteli asian ja päätyi yksimielisesti suosittelemaan eläkkeitä korotettavaksi 1.1.1967 lähtien kaikilta osin 7.042 %:lla. Korotus on laskettu sosiaaliministeriön työeläkkeitä varten laskeman ansiotasoindeksiin mukaan. Aikaisemmin on keskusteltu eläkkeiden sitomisesta mainittuun indeksiin, mutta asiaa ei ole lopullisesti päätetty eikä päätöstä vielä tälläkään kerralla haluta tehdä. Johtokunta esittää, että hallintoneuvosto vahvistaisi johtokunnan osuusliikkeille antaman suosituksen eläkkeiden tarkistamisesta.

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti keskustelutta (liite 7).

13. §

Eläkekassa Tuen esitys muutoksesta eläkejärjestelmään

Jalava ilmoitti, että hallintoneuvoston jäsenille on jaettu Eläkekassa Tuen

kahta eläkejärjestelmää koskeva muutosehdotus. Eläkekassa Tuen sääntöjen 69. §:n mukaan edistysmielisen osuuskauppaliikkeen eläkejärjestelmään tehtävät muutokset hyväksyy KK:n hallintoneuvosto, minkä jälkeen kassan sääntöjen muuttaminen toteutetaan Tuen edustajiston kokouksessa. Jos muutos on vähäinen tai johtuu lainsäädännössä tapahtuneesta muutoksesta ja on pelkästään sen mukainen, voidaan se päättää Tuen edustajiston kokouksessa KK:n johtokunnan hyväksymisen perusteella. Tämän perusteella Eläkekassa Tuen johtokunta esitti KK:n johtokunnalle A-osaston perhe-eläkettä sekä B-osaston työkyvyttömyyseläkettä koskevat muutosehdotukset saatettavaksi edelleen hallintoneuvoston käsiteltäväksi (liitteet 8-9). Perhe-eläkettä koskeva muutos johtuu siitä, että vuoden 1967 alusta voimaan tulleella lainmuutoksella perhe-eläke sisällytettiin TEL:in mukaiseen vähimmäiseläketurvaan. TEL:in vähimmäisehtojen mukainen perhe-eläke on A-osaston nykyisten sääntöjen mukaista perhe-eläkettä huomattavasti edullisempi, minkä vuoksi on katsottu aiheelliseksi poistaa A-osaston säännöksistä perhe-eläkettä koskevat maininnat ja siirtää lakisääteiseen järjestelmään. Työkyvyttömyyseläkkeen saantiehtojen muutoksessa on ollut lähtökohtana se, että vakuutettujen edut entistä paremmin tulevat huomioonotetuiksi.

Peitsalo totesi, että äskeisestä esittelystä ja hallintoneuvoston jäsenille jaetusta esityksestä asia käy selvästi ilmi, joten sitä ei tarvitse täydentää. Asia ei olisi lainkaan tullut hallintoneuvoston käsiteltäväksi, jollei perhe-eläkkeen kohdalla olisi ollut kysymys A-osastosta. Sekä laki että Eläkekassa Tuen säännöt edellyttävät, että jos lainsäädäntöön tulee muutos, on sitä noudatettava myös Eläkekassa Tuessa lakisääteisen eläkkeen osalta. Perhe-eläkettä koskeva muutos on Tuessa toteutettu 1.1.1967 lähtien ja B-osastoon olisi liitettävä muutoksesta aiheutuneet sääntöjen kohdat. Tämän muutoksen tekemiseen olisi riittänyt johtokunnan päätös, mutta samassa yhteydessä on A-osaston säännöksiä koskevan perhe-eläkkeen maininta. Sääntöjä oli siis joko täydennettävä tai perhe-eläkettä koskevat maininnat poistettava kokonaan. Jälkimmäisen vaihtoehdon valitsemiseen vaikutti mm. se, että täydentäminen olisi ollut vaikeaa, koska uudet määräykset poikkeavat huomattavasti A-osaston säännöistä. Katsottiin aiheelliseksi poistaa A-osastosta perhe-eläkettä koskevat maininnat, koska TEL:in järjestelmä on kokonaisuutena edullisempi. B-osaston työkyvyttömyyseläkkeen saantiehtoja koskeva muutos johtuu siitä, että lain mukaan eläketurvakeskuksella on oikeus antaa tämäntapaisia säännöksiä, joita on pakko noudattaa, sikäli kun on kysymys peruseläkkeestä. Sen sijaan on päädytty esittämään, että A-osaston ehdot, joita ei ole rekisteröity, säilytetään ennallaan työntekijän eduksi.

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti keskustelutta (liite 10).

14. §

Strömsin tilan vesi- ja puisto-
alueiden myynti Helsingin
kaupungille

Kivi ilmoitti, että hallintoneuvosto antoi 26.8.1966 pitämässään kokouksessa johtokunnalle oikeuden neuvotella Helsingin kaupungin kanssa kahdesta Strömsin maa-alueen myynnistä. Tammisaloon rajoittuva urheilu- ja virkitysalue on 3.1 ha ja Marjaniemeen rajoittuva alue on 1.7 ha. Asia on saatu ratkaisuvaiheeseen, mutta Helsingin kaupunki on nyt ilmoittanut haluavansa rakentaa venelaiturin ja toivoo saavansa ostaa KK:n vesialuetta 1.7 ha. Johtokunta esittää, että hallintoneuvosto myöntäisi johtokunnalle oikeuden myydä kaupungille 3.1 ha:n sekä 1.7 ha:n suuruiset maa-alueet sekä toiseen liittyvän 1.7 ha:n vesialueen.

Jalava totesi, että kaupungin kanssa käydyissä neuvotteluissa on ollut san-
gen hankalia välivaiheita, mutta viime kuukausina kaupungin suhtautuminen asiaan on muuttunut perusteellisesti, joten asia on voitu hoitaa eteenpäin. Asia on vielä joiltakin kohdin epäselvä, mutta joustavasti neuvotellen uskomme saavamme sen tyydyttävään päätökseen.

Heinimo totesi, että hallintoneuvosto voi luottaa siihen, että johtokunta kaup-
paa tehdessään ottaa huomioon KK:n kaikinpuolisen hyödyn.

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti.

15. §

Selostus osuusliikkeiden toiminnasta

Haapio antoi selostuksen osuusliikkeiden toiminnasta vuodelta 1966 (liitteet 11-12).

Kiiskinen totesi, että Haapion selostus osuusliikkeiden toiminnasta oli erittäin valaiseva ja seikkaperäinen. Selostuksesta käy ilmi, että yksityiskaupparintama on mennyt eteenpäin, kun sen sijaan meillä valitettavasti poljetaan paikallaan. Lähes 600 000 perhettä käsittävästä liikkeestä pitäisi löytyä apua tämän tilanteen parantamiseen. Haapio mainitsi, että osuusliikkeiden lukumäärä on 85, joten keskittymistä on tapahtunut, mikä käsittääkseni on johtunut taloudellisesta tilanteesta. Tässä mielestäni on epäkohta, jonka seurauksena suuri osa jäsenistämme jää osuuskauppaliikkeemme

palveluksia vaille. Vähäosainen väki, joka ehkä eniten tarvitsee palveluksiamme, jää täten syrjään. Asiaa on tietenkin pyritty parantamaan myymäläautoja lisäämällä, mutta tämä ei ole ollut riittävän tehokasta. Mielestäni erittäin tärkeä myyntikohde, jolla liikevaihtoomme lisättäisiin tuntuvasti, on se kauppa, jota työväenjärjestöt eri muotoisissa toimipaikoissaan harjoittavat. Mutta valitettava tosiasia on, että he ovat pakotettuja ostamaan tavaransa yksityisiltä, koska nämä myöntävät suurempia alennuksia. Eikö OTK yhtenä maan suurimmista tukkukaupoista pystyisi hoitamaan tämän kauppamuodon niin, että sen suhteellisen huomattava liikevaihto saataisiin oman osuuskauppaliikkeemme piiriin. Olen Haapion kanssa samaa mieltä siitä, että osuusliikkeiden pitäisi tehdä aloitteita, joita keskusjärjestöjen kanssa pyrittäisiin kehittämään eteenpäin ja toteuttamaan. Tällöin voidaan ottaa käsiteltäväksi kaikki ne asiat, jotka kullakin paikkakunnalla ovat tärkeimmät.

Esitys merkittiin hallintoneuvoston tietoon saatetuksi.

16. §

Johtokunnan pöytäkirjat

Pekka Kuoppala luki johtokunnan pöytäkirjat 14.12.1966 - 15.2.1967 väliseltä ajalta.

Pöytäkirjat merkittiin hallintoneuvoston tietoon saatetuiksi.

Vakuudeksi:

Paavo Heinimo

Pekka Kuoppala

Olemme tänään tarkastaneet edellä olevan pöytäkirjan ja todenneet sen kokouksen kulun mukaisesti oikein laadituksi.

Helsingissä huhtikuun 21. päivänä 1967

Reino Tikkonen

Väinö Hellman, Aarne Hukkonen, Reino Kiiskinen, Mauno Koivisto, Erkki Luoto, Eino Pendolin, Jouko Piirainen, Pertti Rappio, Matti Roiha, Toivo Saarinen, Eero Sainio, Arvi Sinipaasi, Ossi Tikkanen, Yrjö Tossava, Valo Tähti, Viljo Virtanen ja Aarne Välimäki eli 21 hallintoneuvoston jäsentä.

KK:n HALLINTONEUVOSTON kokous Helsingissä Mikonkatu 17:ssä huhtikuun 21. päivänä 1967.

Läsnäoleviksi todettiin seuraavat hallintoneuvoston jäsenet: Paavo Heinimo puheenjohtajana, Johannes Alanne, Yrjö Hakala, Väinö Hellman, Aarne Hukkonen, Reino Kiiskinen, Mauno Koivisto, Erkki Luoto, Eino Pendolin, Jouko Piirainen, Pertti Rappio, Matti Roiha, Toivo Saarinen, Eero Sainio, Arvi Sinipaasi, Ossi Tikkanen, Yrjö Tossava, Valo Tähti, Viljo Virtanen ja Aarne Välimäki eli 21 hallintoneuvoston jäsentä.

Läsnä olivat myös KK:n johtokunnan jäsenet Jorma Jalava, Oiva Haapanen, Antti Jäntti, Veikko Kuoppala, Tyyne Paasivuori, Eino Roine ja Eero Salovaara sekä KK:n toimihenkilöt Lennart Kivi, Aaro Haapio, Pekka Kuoppala sihteerinä ja Veikko Oittinen.

Pikakirjoittajana oli Varpu Saarinen.

1. §

Kokouksen avaus ja laillisuuden toteaminen

Hallintoneuvoston puheenjohtaja Paavo Heinimo totesi, että kokouskutsu oli lähetetty hallintoneuvoston jäsenille KK:n sääntöjen 22. §:n 2. kohdan mukaisesti kirjatussa kirjeessä maaliskuun 22. päivänä 1967 (liite 1) eli vähintään säädetty seitsemän päivää ennen kokousta sekä että sääntöjen 22. §:n 2. kohdan mukainen riittävä määrä jäseniä oli saapunut kokoukseen.

Puheenjohtaja näin ollen totesi, että kokous oli sääntöjen mukaisessa järjestyksessä kutsuttu koolle ja laillinen päättämään esityslistalla olevista asioista.

2. §

Rochdale-ansiomerkkien myöntäminen

Pekka Kuoppala ilmoitti, että hallintoneuvoston jäsenille on lähetetty yhteenvedo Rochdale-ansiomerkkianomuksista (liite 2). Johtokunta ehdottaa, että merkki myönnettäisiin seuraaville henkilöille:

Vilho Alho
Onni Lamminpää
Otto Vanttinen
Matti Leskinen
Vaino Kuusela
Lauri Saario
Kalle Hassell
Adolf Karjalainen
Frans Hjalmar Liimatainen
Juho Arvi Sartamo
Kalle Nuutinen
Eero Lampinen
Lauri Virtanen
Jussi Ruoho
Eevert Kolehmainen
Vilho Herman Nieminen
Frans Hilden
Otto Mustamäki
Judit Nederström-Lunden

Pendolin huomautti, että Osuusliike Laaja on jälleen tänä vuonna esittänyt merkkiä Lauri Rönnille. Hänen ansionsa toimihenkilönä sekä osuusliikkeen kehittäjänä ovat sen laatuiset, että hänet pitäisi liittää merkin saajien joukkoon.

Rapio yhtyi Pendolinin esitykseen.

Roiha kannatti Pendolinin esitystä.

Jalava ilmoitti, että Rönnin kohdalla johtokunta päätyi kielteiseen ratkaisuun, koska hän on osuusliikkeen toimihenkilö. Mikäli toimihenkilöille, kuten liikkeenhoitajille, myymäläintarkastajille jne., myönnettäisiin merkki pitkän palvelusajan jälkeen, jouduttaisiin niitä jakamaan hyvin paljon, jolloin ne menettäisivät arvoaan.

Välimäki asettui johtokunnan esityksen kannalle. Periaatteessahan merk-

ki on tarkoitettu maallikkojäseniä varten. Mikäli niitä aletaan myöntää toimihenkilöille, tulee esityksiä paljon. E-ansiomerkin perustamisen jälkeen voidaan toimihenkilöitä muistaa toisessa muodossa. Rochdale-ansiomerkki olisi myönnettävä nykyisten perusteiden mukaisesti.

Heinimo totesi, ettei Rochdale-ansiomerkin saajien piiriä pitäisi laajentaa.

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti (liitteet 3-21).

Jorma Jalava poistui puheenjohtajan pyynnöstä kokouksesta.

Heinimo totesi, että Rochdale-ansiomerkin ohjesäännön mukaan hallintoneuvostolla on oikeus myöntää merkki omasta aloitteestaan, joten ehdotan merkkiä pääjohtaja Jorma Jalavalle. Hänen ansionsa riittävät merkin saantiin.

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti keskustelutta.

Jalava palasi kokoukseen.

Heinimo ilmoitti, että hallintoneuvosto päätti Rochdale-ansiomerkin ohjesäännössä varatun oikeuden perusteella myöntää merkin myös pääjohtaja Jalavalle.

Jalava kiitti huomionosoituksesta. Olen vastustanut merkin myöntämistä itselleni kauan, koska olen palkattu toimihenkilö. Kiitän tästä huomionosoituksesta ja yritän parhaani mukaan hoitaa tehtävääni merkin velvoittamalla tavalla.

3. §

E-ansiomitalin ja -merkkien ohjesääntö

Pekka Kuoppala ilmoitti hallintoneuvoston tehneen viime vuoden marraskuun juhla kokouksessaan periaatepäätöksen koko osuuskauppaliikkeelle yhteisen E-ansiomerkin perustamisesta. Johtokunta on valmistellut asiaa edelleen ja lähettänyt hallintoneuvoston jäsenille ehdotuksen E-ansiomitalin ja -merkkien ohjesäännöksi (liite 22). Ansiomitali ja -merkit ovat yhteisiä kaikille osuuskauppaliikkeen yksiköille. Niitä annetaan sekä toimihenkilöille että luottamushenkilöille ja niitä myönnettäessä otetaan huomioon toiminta koko osuuskauppaliikkeessä. Ohjesäännön soveltamiseen liittyy näkökohtia, joita

ei ole tarkoitus käsitellä vielä tässä vaiheessa. Johtokunta on käsitellyt asian periaatteellisen puolen, ja vasta sen tultua ratkaistuksi otetaan esille sellaiset yksityiskohdat kuin palvelusajan laskeminen ja yhdistäminen sekä julkisuus-kysymykset. Osuusliikkeille annetaan luonnollisesti aikanaan yksityiskohdalliset sovellutusohjeet. Asia on tarkoitus hoitaa siten, että KK välittää merkit pyynnöstä ja pitää samalla luetteloa henkilöistä, joille ansiomitalit ja -merkit on myönnetty. Merkin perustamisella on alun alkaen pyritty myös siihen, että osuusliikkeet luopuisivat omista käytössä olevista merkeistään. Näihin merkkeihin liittyy usein niin voimakkaita tunnekysymyksiä, että kertakaikkisen päätöksen tekeminen tässä vaiheessa tuntuu vaikealta, joten johtokunta ei ole tehnyt siitä esitystä. Hallintoneuvosto voi kuitenkin suositella osuusliikkeiden ja muiden osuustoiminnallisten yksiköiden merkien poistamista käytöstä, samalla kun nämä uudet merkit otetaan käyttöön. Suositus ei tietenkään olisi sitova.

Heinimo totesi, että merkin luovutuskirjan pitäisi olla osuusliikkeiden kohdalla KK:n allekirjoittama. Esitetään, että hallintoneuvosto antaisi johtokunnalle oikeuden harkita yksityiskohtia ja suosittelee järjestöjen ja keskusliikkeiden omien merkkien poistamista.

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti keskustelutta.

4. §

Eläkeasioita

Veikko Kuoppala, Lennart Kivi, Aaro Haapio, Pekka Kuoppala ja Veikko Oittinen poistuivat kokouksesta.

Jalava ilmoitti, että hallintoneuvoston aikaisemman päätöksen mukaisesti Veikko Kuoppala siirtyy eläkkeelle tämän vuoden lopussa. Tällä kertaa hallintoneuvoston on vahvistettava hänen eläkkeensä määrä. Johtokunta ehdottaa, että Veikko Kuoppalan eläke määrättäisiin seuraavasti: 60 % nykyisestä rahapalkasta, mikä on 4 600 markkaa kuukaudessa, ja edelleen 60 % asuntoedusta, 885 markasta, eli 60 % 5 485 markasta, joka olisi 3 291 markkaa. Koska Veikko Kuoppala on Tuen vanhojen sääntöjen alainen, Tuki maksaa hänen eläkkeestään 1 883,34 markkaa, joten KK:n osuudeksi jää 1 407,66 markkaa kuukaudessa. Eläke seuraisi muiden eläkkeiden indeksidonnaisuutta. Osuuskauppaliikkeesä on tarkoitus päästä siihen, että eläkkeissä noudatettaisiin samaa indeksiä kuin TEL:n eläkkeissä eli TEL:n ansiotasoindeksiä.

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti keskustelutta (liite 23).

Veikko Kuoppala, Lennart Kivi, Aaro Haapio, Pekka Kuoppala ja Veikko Oittinen palasivat kokoukseen.

5. §

Selostus KK:n toiminnasta

Jalava selosti KK:n toimintaa kuluvan vuoden alkukuukausina (liite 24).

Kiiskinen totesi, että johtokunnan ajatus lehden painoasun muuttamisesta on paikallaan, sillä lehti on liian yksivärinen. Sisältöäkin pitäisi saada iloisemmaksi, vaikkakin viime aikoina se on jossakin mielessä parantunut.

Hulkkonen huomautti, että lehti on kyllä ollut virkeämpi, mutta kehittämistä kaivataan edelleen. Sisältöä pitäisi monipuolistaa ja parantaa. Lehdessä olisi oltava enemmän osuuskauppaliikkeen monipuolisuutta kuvastavia kirjoituksia. Perusajatuksena on, että lehti herättäisi lukijoissa ajatuksia ja laajentaisi heidän näkökenttäänsä osuuskauppaliikettä lähellä olevilla kysymyksillä. Yhteiskunnallisesti herättäviä ajatuksia kaivataan myös. Tekstiaineisto on kuvien vuoksi pienentynyt, kompromissi olisi tässä mielessä suotava.

Jalava totesi, että osuusliikkeiden on sääntöjen mukaan ilmoitettava Me kuluttajat-lehdessä kokouksistaan ja kokousten aikaan nämä ilmoitukset täyttävät lehdessä useampia sivuja. Pyydän hallintoneuvoston jäseniä harkitsemaan seuraavaan kokoukseen mennessä, jolloin asiasta voidaan tehdä esitys, voitaisiinko nämä ilmoitukset julkaista esimerkiksi omilla sivuilla, jolloin lehden kokoonpano helpottuisi huomattavasti.

Hulkkonen kannatti Jalavan esitystä.

Välimäki totesi, että Me kuluttajat-lehti on ollut liian vaatimaton viime aikoina. Lehdessä on niin paljon ilmoituksia, ettei varsinaista luettavaa jää paljoakaan. Osuusliike Voima on aikaisemmin perinyt lehden tilausmaksua 2,50 markkaa, sillä käsityksemme mukaan se ei olisi vaikuttanut lehden tilaamiseen. Nyt järjestelmää muutettiin ja tilaajamäärä kohosi 5 000 kappaletta. Syyksi on sanottu, ettei mainoksista haluta maksaa. Kun onnistutaan saamaan paljon ilmoituksia, eikä silloin sivujen määrää voitaisi lisätä niin, että lehti tekstisivumäärältään pysyisi samankokoisena. Kehitystä erittäin positiiviseen suuntaan on tapahtunut viime aikoina.

Selostus merkittiin hallintoneuvoston tietoon saatetuksi.

6. §

Johtokunnan pöytäkirjat

Pekka Kuoppala luki johtokunnan pöytäkirjat 24.2. - 12.4.1967 väliseltä ajalta.

Pöytäkirjat merkittiin kuulluiksi.

Vakuudeksi:

Aaro Heinimo

Pekka Kuoppala

Edellä olevan pöytäkirjan olemme tänään tarkastaneet ja todenneet sen kokouksen kulun mukaiseksi ja oikein laadituksi.

Helsingissä toukokuun 31. päivänä 1967

Reino Kiiskinen

Valdemar Sandelin

KK:n HALLINTONEUVOSTON kokous Helsingissä Mikonkatu 17:ssä toukokuun 31. päivänä 1967.

Läsnäoleviksi todettiin seuraavat hallintoneuvoston jäsenet: Paavo Heinimo puheenjohtajana, Johannes Alanne, Yrjö Hakala, Väinö Hellman, Aarne Hukkunen, Reino Kiiskinen, Erkki Luoto, Eino Pendolin, Pertti Rapio, Matti Roiha, Toivo Saarinen, Eero Sainio, Valdemar Sandelin, Arvi Sinipaasi, Ossi Tikkanen, Yrjö Tossava, Valo Tähti, Viljo Virtanen ja Aarne Välimäki eli 19 hallintoneuvoston jäsentä.

Läsnä olivat myös KK:n johtokunnan jäsenet Jorma Jalava, Gunnar Henriksson, Veikko Kuoppala 1.-3. §:ien aikana, Tyyne Paasivuori, Kalervo Peitsalo, Eino Roine ja Eero Salovaara sekä KK:n toimihenkilöt Lennart Kivi, Aaro Haapio, Pekka Kuoppala sihteerinä, Jaakko Laakso ja Veikko Oittinen.

Pikakirjoittajana oli Varpu Saarinen.

Pääjohtaja Jalavan muotokuvan paljastaminen

Heinimo: Pääjohtaja ja rouva Jalava, taiteilija Mether-Borgström, hyvät läsnäolijat! Meillä on ennen hallintoneuvoston kokousta eräs KK:n 50-vuotisjuhlallisuuksiin liittyvä mieluisa tapahtuma. Hallintoneuvoston päätöksen perusteella ja asianomaisen annettua suostumuksensa on taiteilija Mether-Borgström ikuistanut pääjohtaja Jalavan piirteet kankaalle. Meidän tehtävänä on nyt paljastaa muotokuva ja luovuttaa se KK:n kokoelempiin täydentämään KK:n pääjohtajien muotokuvien sarjaa. Erittelemättä yksityiskohtaisesti pääjohtaja Jalavan ansiota osuuskauppaliikkeessä totean, että hän on suorittanut jo tähän mennessä melkoisen päivätönsä osuuskauppaliikkeessä. Hän tuli KK:hon liikkeenhoidolliselle harjoittelulinjalle ja toimi sen jälkeen Osuusliike Konsumin toimitusjohtajana ja palasi myöhemmin KK:hon, jossa hän on viimeiset vuodet toiminut KK:n pääjohtajana. Tänä aikana on tehty monia osuuskauppaliikkeen kannalta hyvin kauaskantoisia ja ratkaisevia päätöksiä, joiden valmistelussa Jalavalla on ollut huomattava osuutensa. KK:n toiminta on kehittynyt erittäin ripeästi tänä aikana ja sen talous on vaurastunut.

Muotokuva paljastettiin.

Heinimo: Käsitykseni mukaan tässä on kaunis taideteos liitettäväksi KK:n kokoelmiin. Muotokuvana tämä on hyvä ja vahvistaa käsitystä taiteilija Mether-Borgströmistä yhtenä maamme parhaista muotokuvamaalareista. Lämmin kiitos KK:n hallintoneuvoston puolesta mallille ja taitelijalle. Hallintoneuvoston puolesta pyydän luovuttaa tämän muotokuvan KK:n kokoelmiin. Kuvasta on maalattu myös toinen pienempi kappale, jonka pyydän luovuttaa pääjohtajan kotiin.

Heinimo ojensi kukkakimpun rouva Jalavalle ja taiteilija Mether-Borgströmille.

Jalava: Arvoisat hallintoneuvoston ja johtokunnan jäsenet! Pyydän saada esittää nöyrän kiitokseni tästä minulle osoitetusta kovin suuresta ja melkoiselta osalta ansaitsemattomasta kunnianosoituksesta. Olen koettanut välttää henkilökohtaisten huomionosoitusten vastaanottamista, ei diivailun halusta, vaan koska olen osuuskauppaliikkeen palkattu toimihenkilö, jonka tulee tehdä velvollisuutensa ilman erikoisia huomionosoituksia. Kukaan ihminen ei yksin pysty tällaista organisaatiota hoitamaan ja johtamaan, siihen tarvitaan hyvin monen ihmisen hyvää yhteistyötä. Kun tämän kuvan maalaaminen liittyi KK:n ja koko osuuskauppaliikkeen 50-vuotisjuhlallisuuksiin, olisi ollut sekä kiittämätöntä että epäkohteliasta olla noudattamatta hallintoneuvoston toivomusta. Osuuskauppaliike ja KK ovat olleet minulle erinomainen työnantaja. Olin v. 1926 ensimmäistä kertaa osuuskauppaliikkeen palkkalistoilla OTK:ssa ja siitä lähtien työ on jatkunut. KK:n hallintoneuvosto ja johtokunta ovat osoittaneet minun työni suhteen aivan erinomaista ymmärtämystä, yhteistyö on ollut mitä mainioin, ja kun otetaan huomioon temperamenttini, ymmärtämys on sitäkin suurempi. Olen koettanut olla sen sekä minulle työssäni annettujen vapaiden käsien arvoinen. Tänäpäin ja ylihuomenna osakseni tulevat huomionosoitukset asettavat luonnollisesti suuria velvoituksia, mutta yritän parhaani niiden toteuttamiseksi. Hallintoneuvostolle ja johtokunnalle sydämellinen kiitos tästä huomionosoituksesta.

Taiteilija Ernst Mether-Borgströmille pyydän saada esittää lämpimät ja sydämelliset kiitokset muotokuvan maalaamisesta. Työ oli epäkiitollista, malli oli paljon matkoilla ja valaistusolosuhteet olivat usein huonot, joten jouduimme odottamaan niiden paranemista. Ihailen suuresti sitä täsmällisyyttä ja kurinpitoa, jolla työtä tehtiin silloin, kun siihen oli mahdollisuutta. Omasta puolestani olen molempiin kuviin hyvin tyytyväinen. Minua ilahduttaa se, että muutaman vuosikymmenen kuluttua kukaan ei kysy, ketä kuva esittää, vaan kuka sen on maalannut. Tällöin asiat menevät oikeaan arvostusjärjestykseen. Oli miellyttävää istua mallina ja keskustella taiteilijan kanssa ja oppia täten tuntemaan tätä puolta elämästä. Parhaat kiitokset hallintoneuvostolle, parhaat kiitokset molemmista maalauksista.

1. §

Kokouksen avaus ja laillisuuden toteaminen

Hallintoneuvoston puheenjohtaja Paavo Heinimo totesi, että kokouskutsu oli lähetetty hallintoneuvoston jäsenille KK:n sääntöjen 22. §:n 2. kohdan mukaisesti kirjatussa kirjeessä toukokuun 10. päivänä 1967 (liite 1) eli vähintään säädetty seitsemän päivää ennen kokousta sekä että sääntöjen 22. §:n 2. kohdan mukainen riittävä määrä jäseniä oli saapunut kokoukseen.

Puheenjohtaja näin ollen totesi, että kokous oli sääntöjen mukaisessa järjestyksessä kutsuttu koolle ja laillinen päättämään esityslistalla olevista asioista.

2. §

Edustajakokousjärjestelyjä

Pekka Kuoppala esitteli johtokunnan ehdotuksen edustajakokousjärjestelyiksi (liite 2).

Jalava ilmoitti, että johtokunnan käsitellessä edustajakokousvalmisteluja heräsi kysymys julkilausuman antamisesta keskusjärjestöjen 50-vuotisen toiminnan johdosta. KK:ssa laadittiin luonnos, joka käsiteltiin johtokunnassa, ja käsittelyn perusteella tehty luonnos lähetettiin hallintoneuvoston jäsenille etukäteen tutustumista varten (liite 3). Johtokunta ehdottaa, että edustajakokoukselle esitettäisiin julkilausuman antamista ja että asia käsiteltäisiin KK:n vuosikertomuksen käsittelyn yhteydessä. Salovaara on esittänyt tekstin ponsiosan ensimmäisen kappaleen muuttamista seuraavaksi: "... kehittää jakeluorganisaatiotaan tehokkuuden, taloudellisuuden ja palvelukyvyn varmistamiseksi, ... "

Alanne ei vastustanut julkilausuman antamista, mutta muistutti, että huomioon ottaen millainen kamppailu on käyty osuuskauppaliikkeen puolesta, johtajien pitäisi uskaltaa ilmaista kantansa voimakkaammin.

Jalava huomautti, että vuosikertomuksen esittelypuheenvuoro on vastaavasti voimakkaampi.

Hallintoneuvosto hyväksyi ehdotuksen edelleen edustajakokoukselle esitettäväksi.

3. §

Toiminimen kirjoittamisoikeuden myöntäminen

Pekka Kuoppala ilmoitti, että kuten huhtikuussa pidetyssä hallintoneuvoston kokouksessa johtokunnan pöytäkirjojen luvun yhteydessä ilmoitettiin, myönnettiin KK:n valistusosaston päällikölle Sakari Kiurulle virkavapautta noin neljän kuukauden ajaksi tämän vuoden loppupuolella ulkoasiainministeriön kehitysaputoimiston järjestämän kansainvälisen kehitysapuseminaarin rehtorin tehtävien hoitamista varten. Osastopäällikkö Kiurun tehtäviä joutuu hänen poissaollessaan hoitamaan osastosihteeri Viljo Ripatti. Hänellä ei kuitenkaan ole toiminimen kirjoittamisoikeutta, joten johtokunta esittää, että Ripatille myönnettäisiin toiminimen kirjoittamisoikeus.

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti.

4. §

Johtokunnan pöytäkirjat

Pekka Kuoppala luki johtokunnan pöytäkirjat 10.5. - 24.5. väliseltä ajalta.

Pöytäkirjat merkittiin kuulluiksi.

Vakuudeksi:

Paavo Heinimo

Pekka Kuoppala

Edellä olevan pöytäkirjan olemme tänään tarkastaneet ja todenneet sen kokouksen kulun mukaisesti oikein laadituksi.

Jyväskylässä syyskuun 5. päivänä 1967

Reino Kiskinen *Hallitus*

KK:n HALLINTONEUVOSTON kokous
Helsingissä Mikonkatu 17:ssä kesäkuun
2. päivänä 1967.

Suoritetussa nimenhuudossa todettiin läsnä-
oleviksi seuraavat hallintoneuvoston jäse-
net: Paavo Heinimo puheenjohtajana,
Yrjö Hakala, Toivo Holopainen, Aarne
Hulkkonen, Reino Kiiskinen, Osmo Kock,
Erkki Luoto, Leo Mether, Eino Ojanen,
Eino Pendolin, Osmo Pipinen, Pertti Rapio,
Eero Sainio, Jorma Seppänen, Arvi Sini-
paasi, Veikko Tainio, Yrjö Tossava, Valo
Tähti, Viljo Virtanen ja Aarne Välimäki
eli 20 hallintoneuvoston jäsentä.

Läsnä olivat myös KK:n johtokunnan jäsenet
Jorma Jalava, Antti Jääntti, Veikko Kuoppala,
Kalervo Peitsalo ja Eino Roine sekä KK:n
toimihenkilöt Lennart Kivi, Aaro Haapio,
Pekka Kuoppala sihteerinä ja Veikko
Oittinen.

Pikakirjoittajana oli Varpu Saarinen.

Heinimo lausui hallintoneuvoston uudet jäsenet tervetulleiksi KK:n
hallintoneuvostoon. Toivon, että hallintoneuvoston toimikausi, joka kes-
tää kolme vuotta, muodostuu miellyttäväksi ja osuuskauppaliiikettä raken-
tavaksi.

1. §

Kokouksen avaus ja laillisuuden toteaminen

Hallintoneuvoston iältään vanhin jäsen Paavo Heinimo totesi, että
kokouskutsu oli lähetetty hallintoneuvoston jäsenille KK:n sääntöjen 22. §:n
2. kohdan mukaisesti kirjatussa kirjeessä toukokuun 10. päivänä 1967
(liite 1) eli vähintään säädetyt seitsemän päivää ennen kokousta sekä että
sääntöjen 22. §:n 2. kohdan mukainen riittävä määrä jäseniä oli saapunut
kokoukseen.

Heinimo näin ollen totesi, että kokous on sääntöjen mukaisessa järjes-
tyksessä kutsuttu koolle ja laillinen päättämään esityslistalla olevista asiois-
ta.

2. §

Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaali

Välimäki ehdotti, että puheenjohtajaksi valittaisiin edelleen pääjohtaja Paavo Heinimo.

Hulkkonen ehdotti, että varapuheenjohtajaksi valittaisiin edelleen varastomestari Reino Kiiskinen.

Hallintoneuvosto päätti yksimielisesti valita seuraavaksi kolmivuotiskaudeksi puheenjohtajaksi Paavo Heinimon ja varapuheenjohtajaksi Reino Kiiskisen.

3. §

Sihteerin ottaminen

Heinimo ehdotti hallintoneuvoston sihteeriksi Pekka Kuoppalaa.

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti.

4. §

Pöytäkirjan tarkastajien vaali

Pekka Kuoppala ilmoitti, että pöytäkirjan tarkastajan tehtävä on kiertänyt ja tällä kertaa ovat vuorossa Yrjö Hakala ja Aarne Hulkkonen.

Hallintoneuvosto päätti keskustelutta valita pöytäkirjan tarkastajiksi Yrjö Hakalan ja Aarne Hulkkonen.

5. §

Hallintoneuvoston asettamien tilien-tarkkailijoiden vaali

Pekka Kuoppala ilmoitti, että tämäkin tehtävä on kiertänyt ja vuorossa olisi nyt Arvi Sinipaasi, mutta hän ei voi työesteen vuoksi ottaa tehtävää vastaan, ja seuraavana vuorossa olisi ministeri Mauno Koivisto, joka myös ilmoittaa, ettei voi tällä hetkellä ottaa tehtävää vastaan. Sen jälkeen ovat vuorossa Yrjö Tossava ja Aarne Hulkkonen, jotka esitetään valittaviksi tähän tehtävään.

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti.

Vakuudeksi

Paavo Heinimo

Pekka Kuoppala

Edellä olevan pöytäkirjan olemme tänään tarkastaneet ja todenneet sen kokouksen kulun mukaisesti oikein laadituksi.

Jyväskylässä syyskuun 5. päivänä 1967

Arvi Sinipaasi Yrjö Tossava

KK:n HALLINTONEUVOSTON kokous
Jyväskylässä Hotelli Seurahuoneessa syys-
kuun 4. päivänä 1967.

Läsnäoleviksi todettiin seuraavat hallinto-
neuvoston jäsenet: Paavo Heinimo puheen-
johtajana, Yrjö Hakala, Toivo Holopainen,
Aarne Hulkkonen, Reino Kiiskinen, Erkki
Luoto, Leo Methner, Eino Ojanen, Eino
Pendolin, Osmo Pipinen, Eero Sainio,
Valdemar Sandelin, Jorma Seppänen, Arvi
Sinipaasi, Veikko Tainio, Yrjö Tossava,
Valo Tähti, Viljo Virtanen ja Aarne Välimäki
eli 19 hallintoneuvoston jäsentä.

Läsnä olivat myös KK:n johtokunnan jäsenet
Jorma Jalava, Oiva Haapanen, Gunnar
Henriksson, Antti Jäntti, Veikko Kuoppala,
Tyyne Paasivuori, Eino Roine ja Eero
Salovaara sekä KK:n toimihenkilöt Lennart
Kivi, Aaro Haapio, Pekka Kuoppala sihtee-
rinä, Jaakko Laakso ja Veikko Oittinen.

Pikakirjoittajana oli Varpu Saarinen.

1. §

Kokouksen avaus ja laillisuuden toteaminen

Hallintoneuvoston puheenjohtaja Paavo Heinimo totesi, että kokous-
kutsu oli lähetetty hallintoneuvoston jäsenille KK:n sääntöjen 22. §:n 2. koh-
dan mukaisesti kirjatussa kirjeessä kesäkuun 28. päivänä 1967 (liite 1)
eli vähintään säädetyt seitsemän päivää ennen kokousta sekä että sääntöjen
22. §:n 2. kohdan mukainen riittävä määrä jäseniä oli saapunut kokouk-
seen.

Heinimo näin ollen totesi, että kokous oli sääntöjen mukaisessa järjes-
tyksessä kutsuttu koolle ja laillinen päättämään esityslistalla olevista
asioista.

2. §

Välitilintarkastuspöytäkirja

Jalava ilmoitti, että KK:n välitilintarkastus suoritettiin 8. - 9.6. ja

esitteli välitilintarkastuspöytäkirjan (liite 2).

Pöytäkirja merkittiin hallintoneuvoston tietoon saatetuksi.

3. §

Palkkatoimikunnan asettaminen

Heinimo ilmoitti, että KK:n hallintoneuvoston viime joulukuussa pidetyssä kokouksessa hallintoneuvoston vahvistamien palkkojen käsittelyn yhteydessä lausuttiin toivomus siitä, että hallintoneuvoston maallikkojäsenten olisi voitava osallistua johtajien palkka-asioiden valmisteluun, jottei jatkuvasti jouduttaisi tilanteeseen, jolloin jonkun keskusjärjestön hallintoneuvosto on jo päättänyt asian ja muiden on seurattava samaa linjaa. Koska asiasta tähän mennessä ovat keskustelleet vain hallintoneuvostojen puheenjohtajat, esitettiin ajatus erityisen palkkalautakunnan perustamisesta. Lautakuntaan on suunniteltu kuuluvaksi 13 jäsentä: kaikkien kolmen keskusjärjestön ja Elannon hallintoneuvostojen puheenjohtajat sekä kussakin hallintoneuvostossa edustettuina olevista ryhmistä yksi edustaja, siis KK:n hallintoneuvostosta kaksi, OTK:n kaksi, Kansan kaksi ja Elannon hallintoneuvostosta kolme jäsentä. Elannossa on porvarillinen ryhmä, jolle on syytä varata edustus lautakuntaan. Tarkoitus on, että lautakunnan asettaisi KK:n hallintoneuvosto, mutta että kunkin keskusjärjestön ja Elannon hallintoneuvostojen ryhmät saisivat itse asettaa ehdokkaansa. Todennäköisesti palkkalautakunta tulisi kokoontumaan kerran vuodessa, ilmeisesti joulukuussa. Kokouksessa annetaan selostus sekä johtajien että osastopäälliköiden palkkatasosta. Johtajien palkoista lautakunta tekisi yksityiskohtaisen ehdotuksen, mutta osastopäälliköiden palkoista ainoastaan ehdotuksen korotuksen suuntaviivoista. Mikäli vuoden varrella ilmenisi tarvetta muuttaa jonkun osastopäällikön palkkaa, olisi hallintoneuvostoilla siihen oikeus ilman palkkalautakunnan käsittelyä. Sen sijaan johtajien palkkakysymykset on aina esitettävä lautakunnan käsiteltäväksi. Sen jälkeen kun lautakunnan toiminnasta on saatu kokemuksia, voidaan mahdollisesti sopia myös toisenlaisesta käytännöstä. Oletan, että hallintoneuvosto on yksimielinen lautakunnan asettamisesta ja sen kokoonpanosta.

Virtanen huomautti, että nimitys lautakunta viittaa lähinnä kunnalliseen elimeen.

Heinimo totesi, että työryhmää voitaisiin kutsua palkkatoimikunnaksi. Olisi kuitenkin pidettävä huolta, ettei sen toiminta muodostu liian kankeaksi.

Hulkkonen ehdotti Sainiota toimikunnan jäseneksi.

Virtanen ehdotti Sandelinia.

Hallintoneuvosto päätti yksimielisesti asettaa esitetyn palkkatoimikunnan, jonka on tehtävä ao. hallintoneuvostoille yksityiskohtainen ehdotus keskusjärjestöjen ja Elannon johdon palkoista sekä myös ehdotus osastopäällikötason palkkaratkaisun suuntaviivoiksi kuitenkin siten, että osastopäälliköiden palkkoja voidaan yksityistapauksissa erityisistä syistä muuttaa ilman palkkatoimikunnan lausuntoa.

Toimikunnan jäseniksi nimettiin yksimielisesti keskusjärjestöjen ja Elannon hallintoneuvostojen puheenjohtajat sekä hallintoneuvostojen ryhmien nimeämät ehdokkaat seuraavasti:

KK:	pääjohtaja Paavo Heinimo kansanedustaja Valdemar Sandelin koneasentaja Eero Sainio
OTK:	kauppaneuvos Aarne Välimäki kansanedustaja Sulo Hostila opettaja Matti Saarinen
Kansa-yhtiöt:	kauppaneuvos Erkki Luoto kansanedustaja Veikko Helle toimittaja Lauri Orell
Elanto:	ministeri Mauno Koivisto konttorinhoitaja Olavi Valpas kirvesmies Eino Lehto apul. kaup. joht. A.K. Loimaranta

4. §

KK:n julkaisujen tilausmaksut vuodeksi 1968

Pekka Kuoppala ilmoitti, että Me kuluttajat-, Osuusliike- ja Työtoveri-lehtien tilausmaksu on 5 markkaa vuosikerralta sekä Viljelijän ja Konsumentien 2 markkaa (liite 3). Johtokunta ehdottaa, että tilausmaksut pidettäisiin ennallaan muilta osin paitsi, että Viljelijän tilausmaksu korotettaisiin 2:sta 3 markkaan. Tarkoituksena on parantaa lehden tasoa.

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti.

5. §

Seuraavan edustajakokouksen aika ja paikka

Pekka Kuoppala ilmoitti viime edustajakokouksen päättäneen, että seuraava pidetään vuonna 1968 Helsingissä. Se on ensimmäinen uuden järjestelmän mukainen työkokous. Johtokunta ehdottaa, että kokous pidettäisiin OTK:n juhlasalissa torstaina toukokuun 30. päivänä ja muut kokoukset 31. päivänä.

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti.

6. §

Osuuskauppaliittojen kokoukset vuonna 1968

Pekka Kuoppala ilmoitti, että hallintoneuvoston jäsenille on jaettu moniste, josta ilmenevät osuuskauppaliittojen kokousten pitoajat vuosilta 1965-1967, samoin osuuskauppaliittojen itse päättämät kokouspaikat ensi vuotta varten (liite 4). Hallintoneuvoston olisi tehtävä päätös kokousten ajoista. Johtokunta ehdottaa, että kokoukset pidettäisiin monisteessa mainittuina perättäisinä päivinä.

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti (liitteet 5-12).

7. §

Osuusliikkeiden edustajistojen vaalien ajankohdan muuttaminen

Pekka Kuoppala ilmoitti, että osuuskauppavaalien ajankohtaan on kiinnitetty huomiota. On todettu, että sinä sunnuntaina, jolloin osuuskauppavaalit vaalijärjestyksen mukaan on pidettävä, sää on usein varsin huono, mikä heikentää osanottoa vaaleihin. Edelleen joulumarkkinoiden avaaminen näyttää usein osuvan juuri samalle päivälle. KK:ssa on tutkittu mahdollisuuksia vaalien ajankohdan muuttamiseen. Asiaa on selvitetty viime talvena useissa eri yhteyksissä ja katsottu aiheelliseksi tuoda se hallintoneuvoston käsiteltäväksi. Eri syistä johtuen syyskaudella kysymykseen tulevia muita päiviä olisivat vain marraskuun toinen ja kolmas sunnuntai. Kevätkauden parhaana mahdollisuutena on mainittu huhtikuun toiseksi viimeinen sunnuntai. Asiaa on selvitetty lähetetyssä muistiossa (liite 13). Muistioon on otettu myös muita vaalijärjestyksen kohtia, joihin on toivottu

korjauksia. Asiaa on käsitelty johtokunnassa, ja koska keväällä tilinpäätökset ja lukuisat hallintokuntien kokoukset vievät paljon aikaa, ja vaalien valmistelut jäisivät heikoiksi, johtokunta esittää, ettei asia tässä vaiheessa antaisi aihetta toimenpiteisiin.

Välimäki totesi seuraavien vaalien olevan jo niin lähellä, ettei asian käsittely vaikuta niihin tällä kertaa. Pitäisin tärkeänä, että tutkittaisiin hyvin tarkkaan sopivaa mahdollista ajankohtaa, johon vaalit voitaisiin siirtää, ja esitän asian jätettäväksi pöydälle jatkokutkimuksia varten.

Sandelin yhtyi Välimäen kantaan. Voi olla, että tutkimusten jälkeen päädyttäisiin samaan tulokseen, mutta olisi kuitenkin syytä tutkia asia perusteellisesti.

Kiiskinen ilmoitti ryhmänsä todenneen, että vaalien siirtäminen keväteen tuottaa vaikeuksia, sillä keväällä osuusliikkeissä on monia tehtäviä, samoin muissakin eri järjestöissä, joten tämä vaikeuttaisi myös vaaleihin osallistumista.

Jalava totesi johtokunnan käsitelleen asiaa suhteellisen lyhyesti, mutta sen sijaan KK:ssa asiaa on käsitelty varsin perusteellisesti ja pitkän aikaa. Kysymys tuli konkreettisesti esille viime vaalien edellä, jolloin joulumarkkinoiden alkamisajankohta sattui monissa liikkeissä vaalipäiväksi. Näin tulee tapahtumaan myös vastaisuudessa. Kun lisäksi koko maassa sattui olemaan huono sää, antoi se lisää aihetta uusille esityksille. Olin aluksi itsekkin sitä mieltä, että vaalit voitaisiin siirtää lähinnä huhtikuuhun, mutta kun asiaa selvitettiin perusteellisesti, jouduttiin toteamaan, että eräitä suurempia osuusliikkeitä lukuun ottamatta osuusliikkeiden johto joutuu hoitamaan vaalien valmistelut samanaikaisesti tilinpäätöstyön ja niitä seuraavien osuusliikkeiden hallintokuntien kokousten kanssa. Lisäksi tulevat kaikki alkuvuoden myyntirynnäköiden järjestelyt yms. Erikoisesti neuvontaosasto, joka käytännössä joutuu seuraamaan asioita osuusliikkeissä, oli sitä mieltä, että huhtikuu ei ole sopiva aika, sillä valmistelutyöt alkaisivat tammikuussa jatkuen koko tilinpäätöstyön ajan. Lähinnä tämän perusteella johtokunnan työjaosto totesi, että muutos tuskin parantaisi tilannetta, päinvastoin pahentaisi lukuun ottamatta suurimpia osuusliikkeitä, joissa on enemmän voimia hoitamassa asioita. Edelleen todettiin, että huhtikuu on suuressa osassa maata sääsuhteiden kannalta vielä epäedullisempi kuin marraskuu, sillä kelirikko voi haitata vaaleihin osallistumista enemmän kuin marraskuun lopun sääsuhteet. Tästä syystä työjaosto esittää kielteistä ratkaisua, johon johtokunta yksimielisesti yhtyi. Mikäli hallintoneuvosto haluaa päättää, että asiaa vielä tutkittaisiin, epäilen, ettei tulos kuitenkaan muutu, sillä asiaa on selvitetty perusteellisesti.

Välimäki huomautti, ettei asiasta ole tarpeellista äänestää. Hallintoneuvostollehan voidaan myöhemmin tarvittaessa tehdä asiasta uusi esitys.

Virtanen totesi, että johtokunta voi ottaa asian esille uudelleen, jos katsoo sen aiheelliseksi.

Kiiskinen kannatti Välimäkeä.

Hallintoneuvosto jätti asian pöydälle mahdollisen uuden esityksen varaan.

8. §

Selostus KK:n toiminnasta

Jalava esitti taloudellisen katsauksen (liite 14) sekä luki pääjohtaja Salovaaran viikkoa aikaisemmin OTK:n hallintoneuvostolle pitämän esityksen (liite 15). Ennuste ei ole optimistinen. Joudumme entistä enemmän turvautumaan omiin voimiimme. Osuuskauppaliikkeen täytyy erittäin tiiviisti toimia yhdessä yrittäessään eteenpäin. Meidän on pyrittävä tehostamaan toimintaamme. Pääjohtaja Salovaaran selostuksen johdosta käytiin OTK:n hallintoneuvostossa keskustelu, jossa kaikki osanottajat kummastakin ryhmästä esittivät käsityksen, että devalvointiajatkuksesta on luovuttava. Hyöty menisi ensi sijassa metsänomistajille, toiseksi teollisuudelle ja työntekijät saisivat vain nykyisten sopimusten mukaisen palkankorotuksen. Käytännössä ei siis mitään. Eräissä ammattiliitoissa on oltu vihättyneitä devalvaatioajatkukseen, sillä on katsottu sen luovan työtilaisuuksia, mutta jos otetaan huomioon maan kaikki palkansaajat, vahingot olisivat paljon suuremmat kuin saatava hyöty.

KK:n toiminta jatkuu täystyöllisyyden merkeissä. Hallintoneuvoston jäsenille on jaettu myynti-ilmoitus 1.1. - 31.7.1967 väliseltä ajalta (liite 16). Tilikauden liikevaihto oli 15.7 mmk, mikä ylitti budjetoidun 1 669 000 markkaa eli 12 %. Edellisen vuoden vastaavan ajan verrannolliseen liikevaihtoon nähden lisäys oli 1 850 000 markkaa eli 13 %. Kehitys on ollut hyvin epäyhtenäinen. Viime vuoteen verrattuna esiintyy melko suuria laskuja, kuten insinööriosaston suunnittelevalle jaostolla, jossa se kuitenkin on laskutuskysymys, ja kaupallisella jaostolla, jossa lasku on todellinen; sen välittämien koneiden ja jäähdytyslaitteiden myynti on investointitoiminnan heikkenemisen takia ollut pienempää. Kirjapaino on kärsinyt lakon seurauksista, mutta Kivi ja Hellström olettavat, että vajeus saadaan vuoden loppuun mennessä peitettyksi. Rakennustoiminta on ollut varsin huomattavaa. Tilikautena päättyi useita rakennustöitä. Lisäys on 2 mmk eli 37 % edellisestä vuodesta, mikä johtuu ennen kaikkea City-kulman valmistumisesta. Tällä hetkellä rakennustoiminta on hiljaisempaa, mutta insinööriosastolla on tiedossa rakennustöitä, joista ei kuitenkaan ole vielä saatu sopimuksia aikaan. Suurin meneillään oleva työ on Tarmolan uuden tavaratalon perustustyö. Riihimäellä rakennetaan paria asuinrakennusta ja Helsingissä Kontulan yhteiskoulua, joka pian valmistuu. Työtä on varaa lisätä. Neuvontaosastolla on runsaasti töitä, mutta siitä

kertoo Haapio erikseen. Valistusosasto valmistele jäsenhankintarynnäköä, joka toteutetaan loppuvuodesta. Tällä kohdalla on ollut hieman vaikeuksia johtuen siitä, että osastopäällikkö Kiuru on toiminut ulkoministeriön järjestämän osuustoimintaseminaarin johtajana. Valtio järjesti kehitysapuseminaarin ja maksaa sen kustannukset. Sopivaa henkilöä ei kuitenkaan löydetty seminaarin rehtoriksi, jolloin meidän oli pakko lainata Kiuru tähän tehtävään. Rautalammin leirikeskuksen rakennustyöt ovat hyvässä vauhdissa. Kokonaiskustannusarvio on noin 320 000 markkaa. Sen hoitamista tulee tehtäväksi esitys hallintoneuvostolle joulukuun kokouksessa, jolloin kustannusten pitäisi olla jo selvät. Asunto-osaston toiminta on ollut vilkasta. Tämän syksyn Asuntohallituksen lainavarausjaossa saimme 42 yritykselle 21.0 mmk. Yritysten kokonaiskustannusarvio on 46 mmk. Määrä oli suurempi kuin koskaan aikaisemmin olemme saaneet. Näin ollen asunto-osaston puolella tulee täystyöllisyys ilmeisesti jatkumaan, sillä siellä hoidetaan näiden rakennusten suunnittelutyö. Lämpö-, vesi- ja ilmastointisuunnittelu taas antaa töitä insinööriosastolle. Hallintoneuvoston jäsenille on jaettu moniste, jossa mainitaan KK:n tulos heinäkuun tilanteen mukaan. Ensimmäisestä sarakkeesta ilmenee eri osastojen nettotulos budjetin mukaan, budjetin, joka viime vuoden lopulla laadittiin ja myöhemmin korjattiin. Siinä esiintyy melkoisesti poikkeamia. Nettotulos näyttää 790 000 markkaa heikompaa tulosta. Me kuluttajat -lehden kohdalla poikkeama on 190 000 markkaa, mikä johtuu siitä, että vuoden alku-puolella lehden ulkoasua päätettiin jonkin verran kohentaa. Lehdessä käytetään enemmän väriä ja numeroita julkaistaan 40. Lehden pienuudesta esitettiin keväällä myös arvostelua. Ilmeisesti vuoden loppuun mennessä liikevaihto kuitenkin muodostuu budjetin mukaiseksi.

Selostus merkittiin kuulluksi.

9. §

Selostus osuusliikkeiden toiminnasta

Haapio selosti osuusliikkeiden toimintaa (liitteet 17-18).

Välimäki totesi, että selostus oli synkkää kuultavaa. Olemme monessa yhteydessä sekä liikkeen toimihenkilöiden piirissä että kerhojen puitteissa joutuneet käsittelemään tätä tilannetta, mutta patenttilääkettä ei tunnuta kuitenkaan löytyvän. Eräs vaikea kysymys on meidän velkakauppamme. Meillä on sellainen käsitys, että velkakauppa vie meiltä myyntiä pois. Kilpailijamme käyttävät luottokauppaa nimenomaan luottamuksen osoituksena maksukykyisiä asiakkaitaan kohtaan. Stockmann jakoi Tamperella 2 000 luottokorttia puhelinluettelon perusteella, samoin Oтра, ja lasku näistä ostoksista lähetetään kuukausittain. Meillä on velkakaupasta ollut vallalla kielteinen periaate, mutta emme ole myöskään millään ta-

valla pyrkineet järkipärisesti antamaan ihmisille sellaista luottamuksen osoitusta, että se kannustaisi heitä ostamaan meiltä. Koemyymälöissä, E-halleissa on tätä luottokauppakysymystä pyritty kehittämään siten, että avajaisissa jaettiin lomakkeita, joissa pyysimme - sikäli kuin asiakas haluaa ostaa tiliin - tekemään siitä anomuksen. Sopiivan kassakoneen avulla saamme laskutuksen yhtä nopeaksi kuin muutenkin. Meidän pitäisi pystyä olemaan mukana kilpailussa tälläkin alalla, sillä elintarvikekauppakin siirtyy vähitellen tälle linjalle. Me pelotamme kaikki luoton pyytäjät pois ja meille jäävät vainne, jotka eivät pysty maksamaan. Olemme tutkineet, miten suuri määrä jättää laskunsa maksamatta, ja saaneet tulokseksi n. 20 - 25 %. Koko Voiman toimintaan nähden luottokauppa on varsin pientä. Kilpailijamme ovat lähettäneet useimmille kaupungin virkailijoille luottokortin ja ilmoituksen, että määrättyistä ostoista myönnetään erikoisalennus. Tähän kilpailuun emme ole voineet vastata. Meillä suhtaudutaan luottokauppaan kielteisesti, mutta se pitäisi kuitenkin järjestää. Heikko työllisyystilanne tuntuu ensinnä osuusliikkeiden piirissä. Pienten myymälöiden lopettamisvaihe rasittaa kokonaismyynnin kehittymistä, mutta vastaisuutta ajatellen sitä kuitenkin on ehdottomasti pyrittävä jatkamaan.

Virtanen totesi, että velkakaupan vastustaminen kuuluu osuuskauppa-liikkeen peruseriaatteisiin. Luottokaupassa joutuisimme jakamaan ihmiset maksukykyisiin ja muihin. Tämä ei ole osuuskauppalikkeeseen hengen mukaista. Velkakauppa huonontaa heikon kuluttajan asemaa ja ohjeemme tulisi olla enemmän jäsenten etu kuin omamme. Jos liikevaihto kasvaa, osuusliike pystyy palvelemaan jäseniään paremmin, mutta emme myöskään voi heittää pois vuosikymmenien periaatteita. Ottaen huomioon meidän omaamme rahan kalleuden, toimenpiteet velkakaupan rajoittamiseksi ovat olleet oikeaan osuneita.

Ojanen tervehti ilolla Haapion esitystä, että elintarvikekaupan kehittämiseksi perustetaan lisää elintarvikealan tarkastajien toimia. Liikkeemme henkilökunnan keskuudessa vallitsee pessimistinen asenne. Kilpailijat käyttävät erilaisia keinoja hyväkseen: alennuksia viikonloppuina jne. Kaikki tällainen masentaa meidän henkilökuntaamme ja tässä mielessä tarvitaan asenteiden kohentamista, mutta uskon, että meillä on omat keinomme siihen. Mitä tulee velkakauppaan, allekirjoitan mielelläni Välimäen puheenvuoron. Järkevä keino sen hoitamiseksi pitäisi löytää. Nykyisin menetämme elintarvikekauppaa tällä tavalla, ja koska velkakaupaa kuitenkin käytetään, eikä olisi parempi järjestää se jollakin järkevällä tavalla.

Haapana ilmoitti, että henkilökunnalle myönnettävät ostoalennukset vaikuttavat huomattavasti liikevaihtoon. Äskettäin liikkeille annettu ohje pitäisi panna käytäntöön mahdollisimman nopeasti. Se on omiaan vetämään oman henkilökunnan ja paikkakunnan OTK:n henkilökunnan osatokset omaan liikkeeseen. Tässä suhteessa on ilmeisesti erittäin paljon

parantamisen varaa. Lahden Osuuskaupassa järjestelmä aloitettiin elokuun alkupuolella ja se on tuonut lisää jäseniä ja lisää ostoksia juuri oman henkilökunnan taholta.

Kiiskinen totesi, että Haapio antoi erittäin seikkaperäisen ja yksityiskohtaisen selostuksen osuusliikkeiden kehityksestä. Yhdyn Välimäen ajatuksen, että näkymät eivät todellakaan ole valoisampia kuin viime vuonna. Liikkeenhoitajat ovat esittäneet, että jotakin olisi tehtävä elintarvikekaupan alalla. Tästä on usein puhuttu, mutta ilmeisesti tilanne ei ole millään tavalla parantunut. Eikö olisi syytä pohtia KK:ssa pienessä piirissä tätä kysymystä? Mukana olisivat pääjohtajat, osastopäälliköt sekä hallintoneuvoston maallikkojäseniä. Tällöin mahdollisesti voitaisiin keksiä joitakin keinoja. Yksityisellä rintamalla pyritään erittäin voimakkaasti edistämään myyntiä mm. luottokaupan avulla. Osuuskauppalikkeeseen periaatteisiin on kuulunut velkakauppaa vastaan taisteleva, mutta kun on kysymyksessä taistelu ostajista ja heidän joukossaan on varmoja maksajia, niin osuuskauppalikkeeseen pitäisi pystyä hoitamaan asia, olkoonkin, että se tapahtuu luottokaupan puitteissa. Vakituksessa työssä olevat ihmiset ovat varmoja maksajia. Virtanen mainitsi, ettei pitäisi jakaa jäseniä varmoihin ja epävarmoihin maksajiin, mutta joutuessamme lo-
pettamaan tappiollisia myymälöitämmme, jotka nimenomaan palvelevat vähävaraisia kuluttajia, tällaista jakoa jo tapahtuu. Meijerikysymyksessä tulimme OTK:n hallintoneuvoston kanssa siihen tulokseen, ettei ole syytä antaa meijeritoimintaa Valion haltuun, vaan on pyrittävä hoitamaan se E-liikkeessä. Totean, että pari liikettä on pystytty hoitamaan, mutta yksi näyttää menevän Valiolle ja mainitulla alueella Valio joka tapauksessa saa monopoliaseman. Tämä ei ole kuluttajien edun mukaista. Jalavan selostuksen perusteella tilanne tuntuu hyvin murheelliselta. Erikoisesti Pohjois-Suomessa rakennustoiminnan hidastuminen on saatanut suuren määrän miehiä työttömiksi. Toivoisin, että tässä suhteessa KK voisi pyrkiä tekemään jotakin. Työttömyyskysymys on vakava, ja sikäli kuin osuuskauppalikkeellä olisi varoja investoitavana, voitaisiin työllisyyttä parantaa rakentamalla, mutta varoja ei tunnuta olevan, sillä ainoastaan Tarmolan tavaratalo on rakenteilla. Tulevaisuudessa investointeja olisi suunnattava enemmän Pohjois-Suomeen. SOK rakentaa siellä erittäin voimakkaasti. Pohjois-Suomen kaupunkiin olisi myös saatava E-tavarataloja. Kuulin, että henkilökunta-alennuksia on käsitelty. Osittain sitä ilmeisesti toteutetaan, ja mikäli niin tapahtuu, se pitäisi saada käsittämään koko E-osuuskauppalikkeeseen henkilökunta koko maassa, jottei meidän henkilökuntamme voi ostaa muualta vetoamalla alennuksiin. Mitä tulee Jalavan selostukseen devalvaatiokysymyksestä, mainitsisin, että mm. Oulun kaupungin kunnallisissa elimissä pääomapiirien ja maataloustuottajien edustajat ovat olleet sitä mieltä, että devalvaatio on välttämättä toteutettava. Työntekijän kannalta on miellyttävää kuulla, ettei se ole välttämätöntä.

Sandelin ilmoitti käsittelevänsä molempia viimeisiä esittelyjä yhtä-

aikaisesti. Esityksistä sai niin pessimistisen kuvan, että sen pohjalla olisi parempi hajoittaa hallitus ja eduskunta. Onko aiheellista mustamaalata näin vahvasti, sillä jos tällaisia mielipiteitä levitetään kentällä, ei kukaan viitsi eikä jaksa yrittää? Eikö olisi paikallaan yrittää löytää uusia linjoja ja katsella valoisammin tulevaisuuteen? Luin Yrittäjien Liiton tiedonannon eikä se ollut lainkaan näin pessimistinen. On myös aivan paikallaan, että OTK:n pääjohtaja käsittelee devalvaatiokysymystä. Jalava käsiteli aihetta myös täällä. Devalvaatiohuhuille pitäisi saada sulku, sillä niistä hyötyvät vain keinottelijat. Tällaiset huhut vaikuttavat ulkomaankauppaan, ja kun niitä jatkuvasti tuodaan esille, myös säästötoimintaan, joten jos KK voisi asiaa jotenkin auttaa, siitä olisi hyötyä osuuskuppaliikkeelle ja koko kansalle. Eduskunnassa on eri käsitys työttömyydestä ja verojen korotuksista kuin pääjohtaja Jalavalla. Kolme viikkoa sitten pidetyssä ryhmäkokouksessa valtiovarainministeri antoi tilannetiedotuksen ja ilmoitti, että valtion maksutase ja kassatilanne ovat parantuneet. Investointivaroja tiettävästi on tarkoitus lisätä. Keinoja tähän ei mainittu, sillä selostus oli lyhyt. Työllisyysverosta on puhuttu lehdissä, mutta valtiovarainministeri ei tule esittämään mitään lisäveroja. Mikäli vero määrättäisiin vain korkeampi tuloisille, vaikuttaisi se käytännössä mahdottomalta toteuttaa. Yhtiövero on jo korotettu, ja jos sitä jälleen korotetaan, syntyy vain lisää pessimismää ja lisää työttömyyttä.

Haapio totesi, että velkakauppakysymystä on selvitelty liikkeenhoitajien keskuudessa. Se on yksinomaan rahoituskysymys ja sen laajentaminen ei ilmeisesti ole kovin vaikeaa, mutta se tietää melkoista pääomarasitusta lisää. Jos kuitenkin verrataan liikevaihtoa osuusliikkeissä, jotka harastavat velkakauppaa, ja niissä, jotka sitä eivät käytä, ei luottokaupan ole voitu todeta aiheuttaneen liikevaihtoon lisäävästi. Tekstiili- ja kauppayhteydessä luottokauppa on käsiteltävänä. Henkilökunnan ostoista annettavasta alennuksesta KK:n johtokunta teki päätöksen jo keväällä ja järjestelmää kokeillaan juuri muutamissa osuusliikkeissä, jotta saisimme suositukset aikaan muita liikkeitä varten. Keskusjärjestöportaassa asia on kyllä jo ratkaistu. Oulun Osuuskassa on muistaakseni juuri yksi niistä liikkeistä, jotka asiaa kokeilevat. Kiiskinen puhui ryhmätyön tekemisestä elintarvikekaupan kehittämiseksi. Kaikissa asiaa koskeissa kokouksissa on ollut läsnä OTK:n ja KK:n alan ammattimiehiä ja näissä keskusteluissa on päädytty elintarvikekaupan kehittämisessä tarkastajakunnan lisäämiseen ja henkilökunnan opastamiseen. Sataran tilanne on sellainen, että sen alueella meillä ei ole mitään mahdollisuutta kehittää toimintaa edelleen, vaan meidän on ratkaistava, pidämmekö sitä yllä tekoehangityksellä vai pelastammeko pääoman muihin hyödyllisempiin tarkoituksiin. Kiiskinen mainitsi, että Pohjois-Suomi olisi jäänyt rakentamisen suhteen toissijaiseen asemaan. Osuusliike Sallalle on valmistunut kaksi tavarataloa, Kajaanin kohdalla on menossa tavaratalosunnitelmien tarkistus, joten nämä lienee parhaana todistuksena siitä, ettei Pohjois-Suomen aluetta ole unohdettu. Sandelin valitti esitysten olevan musta-

maalausta. Tarkoituksemme kuitenkin on ollut kertoa hallintoneuvoston ja johtokunnan jäsenille vain totuus. Ei ole tietenkään tarkoitus, että liikkeenhoitajat esittävät edelleen toimihenkilöille tällaisen tilannekatsauksen. Tärkeintä on osata tehdä päätökset oikealta pohjalta. Numerot näyttävät, että tilanne ei ole valoisa. Sitä ei voi kaunistella. Jos onnistumme löytämään oikeita ratkaisuja, voidaan asioihin suhtautua valoisammin.

Jalava korosti, että selostukset on tarkoitettu hallintoneuvoston jäsenille mahdollisimman todenmukaisen kuvan antamiseksi tämänhetkistä tilanteista meidän käytettävissämme olevien tietojen mukaan. Investointitoiminta on melkoisesti vähentynyt. Yksityinen sektori ei saa uusia luottoja ja oman pääoman muodostuminen on olematonta. Julkinen sektori pyrkii lisäämään sijoituksia, siihen tähtäävät hallituksen suunnitelmat työttömyyden torjumiseksi. Pohjois-Suomen voimallaisen rakentaminen kuuluu tähän piiriin. Ne rahalaitokset, jotka ovat rahhoitaneet KK:n toimintaa, voivat keskustella luotoista vasta vuoden lopulla. Haluan korostaa, että joudumme lähinnä luottamaan omiin voimiimme ja ponnistelemaan sen mukaisesti.

Sandelin huomautti, että oli aivan paikallaan saada pääjohtaja Salovaaran lausunto devalvaatiokysymyksestä lehtiin, mutta toivoi, ettei pääjohtaja Jalavan pessimististä lausuntoa levitetä julkisuuteen.

Jalava huomautti, että tämä ei ole tarkoitus.

Sandelin huomautti, että yksityisyrityksien lehdissä ei ole esitetty näin synkkiä näkökantoja.

Haapio ilmoitti, ettei tällaista pessimististä sävyä esiinny myöskään KK:n julkaisuissa.

Virtanen totesi, että hallituksen toimintaa vaikeuttaa edellisten hallitusten aiheuttamat kustannukset, kuten esim. ensi vuonna palautettava lisävero, 266 mmk, jonka entinen hallitus kuitenkin on jo käyttänyt.

Kiiskinen ilmoitti, että Rautalammin leiri, jossa Pohjolan osuuskuppaliiton alueelta on ollut 140 lasta, on saanut erittäin kiittävät ja hyvät lausunnot. Leiri on erinomaista nuorisotyötä.

Selostus merkittiin kuulluksi.

Vakuudeksi

Arvo Lemminkäinen

Arvo Kuoppari

Edellä olevan pöytäkirjan olemme tänään tarkastaneet ja todenneet sen kokouksen kulun mukaisesti oikein laadituksi.

Helsingissä joulukuun 15. päivänä 1967

Yrjö Hakala

Aarne Halkonen

KK:n HALLINTONEUVOSTON kokous Helsingissä Mikonkatu 17:ssä joulukuun 15. päivänä 1967.

Läsnäoleviksi todettiin seuraavat hallintoneuvoston jäsenet: Paavo Heinimo puheenjohtajana, Yrjö Hakala, Toivo Holopainen, Aarne Halkonen, Reino Kiiskinen, Osmo Kock, Erkki Luoto, Eino Ojanen, Eino Pendolin, Osmo Pipinen, Pertti Rapio, Eero Sainio, Valdemar Sandelin, Jorma Seppänen, Arvi Sinipaasi, Veikko Tainio, Yrjö Tossava, Valo Tähti, Viljo Virtanen ja Aarne Välimäki eli 20 hallintoneuvoston jäsentä.

Läsnä olivat myös KK:n johtokunnan jäsenet Jorma Jalava, Oiva Haapanen, Antti Jäntti, Veikko Kuoppala, Tyyne Paasivuori, Kallervo Peitsalo, Eino Roine ja Eero Salovaara sekä KK:n toimihenkilöt Lennart Kivi, Aaro Haapio, Pekka Kuoppala sihteerinä, Jaakko Laakso ja Veikko Oittinen.

Pikakirjoittajana oli Aune Lundqvist.

Heinimo: KK:n entinen pääjohtaja Jalmari Laakso poistui luotamme itseenäisyyspäivänä. Hän tuli osuuskauppaliikkeen palvelukseen 50 vuotta sitten suorittaen varsinaisen elämäntyönsä osuustoiminnan hyväksi. Pääjohtaja Jalmari Laakson työ KK:n palveluksessa neuvontaosaston päällikkönä, toisena johtajana sekä pääjohtajana oli erittäin mittava. Hänen aikanaan johdettiin KK:ta tarmokkaasti ja suurella taidolla, ja hänen panoksensa koko osuuskauppaliikkeessä oli erittäin suuri.

Hallintoneuvosto kunnioitti pääjohtaja Jalmari Laakson muistoa hetken hiljaisuudella.

1. §

Kokouksen avaus ja laillisuuden toteaminen

Hallintoneuvoston puheenjohtaja Paavo Heinimo totesi, että kokouskutsu on lähetetty hallintoneuvoston jäsenille KK:n sääntöjen 22. §:n 2. kohdan mukaisesti kirjatussa kirjeessä syyskuun 13. päivänä 1967 (liite 1) eli vähintään

säädetyt seitsemän päivää ennen kokousta sekä että sääntöjen 22. §:n 2. kohdan mukainen riittävä määrä jäseniä oli saapunut kokoukseen.

Heinimo näin ollen totesi, että kokous oli sääntöjen mukaisessa järjestyksessä kutsuttu koolle ja laillinen päättämään esityslistalla olevista asioista.

2. §

E-ansiomerkkien luovutus

Jalava ilmoitti, että KK:n hallintoneuvosto päätti marraskuun 12. päivänä 1966 perustaa koko osuuskauppaliikkeelle yhteisen E-ansiomitalin ja -merkit. Huhtikuun 21. päivänä 1967 hallintoneuvosto hyväksyi E-ansiomitalin ja -merkkien ohjesäännön sekä suositteli E-ansiomerkkiä osuuskauppaliikkeen kaikille yksiköille kehottaen niitä luopumaan omista ansiomerkeistään. E-ansiomerkejiä on kolme lajia: ansiomitali, joka annetaan vähintään 40 vuoden toiminnasta E-osuuskauppaliikkeessä, kultamerkki, joka annetaan vähintään 25 vuoden toiminnasta, sekä ansiomerkki vähintään 15 vuoden toiminnasta. Merkki voidaan antaa sekä luottamus- että toimihenkilöille. Tässä kokouksessa osakseni on tullut kunnia luovuttaa merkit kolmelle ansiotuneelle osuuskauppamiehelle.

Ensimmäisten merkkien saajien joukossa on hallintoneuvoston puheenjohtaja Paavo Mikael Heinimo, Elannon pääjohtaja sekä koko osuuskauppaliikkeemme keskeisin mies. Luettelematta lähemmin Paavo Heinimon ansioita ja vuosilukuja osuuskauppaliikkeessä totean, että hän on ollut osuuskauppaliikkeessä mukana 45 vuotta, joista 25 vuotta erittäin vastuunalaisissa tehtävissä. Hän on mies, johon katseet kääntyvät, kun haetaan ratkaisua vaikeissa asioissa.

Minulla on ilo luovuttaa Sinulle johtokunnan päätöksen mukaisesti E-ansiomitali.

Toisena merkin saajana on KK:n hallintoneuvoston varapuheenjohtaja varastomestari Reino Kiiskinen. Hän on myös Oulun Osuuskaupan johtokunnan jäsen ja on ollut osuuskauppaliikkeessä mukana 39 vuotta, josta ajasta 36 vuotta tärkeissä luottamustehtävissä. Reino Kiiskinen on ollut KK:n hallintoneuvostossa 27 vuotta ja varapuheenjohtajana 22 vuotta. Hän on vuorenvarma osuuskauppamies, joka on meille muille, myös osuuskauppaliikkeen virkamiehille, terottanut aatteen tärkeyttä.

KK:n johtokunnan päätöksen mukaisesti luovutan Sinulle E-kultamerkin.

Kolmantena merkin saajana on KK:n toinen johtaja ja johtokunnan varapuheenjohtaja Veikko Viljam Kuoppala. Hän on työskennellyt osuuskauppaliikkeessä

42 vuotta, joista 34 vuotta erittäin vastuunalaisissa tehtävissä. KK:ssa Veikko Kuoppala on ollut 20 vuotta, josta ajasta johtajana kahdeksan vuotta ja toisena johtajana kuusi vuotta. Veikko Kuoppala on monin tavoin vaikuttanut osuuskauppaliikkeemme toiminnan uudenaikaistamiseen ja tehostamiseen.

Johtokunnan päätöksen mukaisesti luovutan Sinulle E-ansiomitalin.

Arvoisat merkin saajat, Hallintoneuvoston ja johtokunnan puolesta pyydän saada kiittää Teitä pitkäaikaisesta ja harvinaisen ansiotuneesta työstä ja samalla onnitella Teitä E-ansiomerkin johdosta. Toivon, että Te edelleen olette mukana edistämässä yhteistä asiaamme.

Heinimo kiitti ansiomerkkien saajien puolesta lausuen mm.: Tällaisella hetkellä ihminen joutuu helposti sanattomaksi. Luulisin kuitenkin voivani sanoa meidän kaikkien puolesta, että olemme kaikki kohtalolle kiitollisia siitä, että se on aikoinaan ohjannut askelemme osuuskauppaliikkeeseen. Olemme saaneet osuuskauppaliikkeeltä paitsi mielenkiintoisen työn myös sisäisen tyydytyksen. Olen varma, että elämämme ei olisi voinut olla rikkaampi, jos olisi käynyt toisin.

3. §

Välitilintarkastuskertomus

Jalava esitteli 9. - 10.10.1967 suoritettua välitilintarkastuksen pöytäkirjan (liite 2).

Pöytäkirja merkittiin hallintoneuvoston tietoon saatetuksi.

4. §

Organisaatioasioita

Jalava ilmoitti, että hallintoneuvoston jäsenille on lähetetty etukäteen 5.12.1967 päivätty ehdotus KK:n johdon organisaatioksi sekä kaaviokuva, josta rakennelma selviää (liitteet 3-4). Organisaatiokysymys on tullut esille varsinaisesti kahdesta syystä. Ensinnäkin sen vuoksi, että johtaja Veikko Kuoppala siirtyi eläkkeelle hallintoneuvoston tekemän päätöksen mukaisesti tämän vuoden lopussa. Toiseksi KK:n neuvontaosaston päällikkö Jaakko Laakso on 24.11.1967 pidetyssä Osuusliike Keon hallintoneuvoston kokouksessa päätetty kutsua Osuusliike Keon toimitusjohtajaksi vuoden alusta lukien ja hän on tämän johdosta pyytänyt eroa KK:n palveluksesta (liite 5). KK:ssa organisaatio-

kysymystä on harkittu varsin perusteellisesti monelta eri kannalta. Organisoimien yhteydessä olemme pyrkineet ensinnäkin säilyttämään KK:n toiminnan tehokkuuden sekä toiseksi saamaan aikaan kustannusten säästöjä.

Kuten kokouksen työjärjestyksen myöhemmässä kohdassa KK:n tulo- ja menoarviosta ilmenee, toimintamme tulee ensi vuonna taloudellisesti vaikeutumaan. Niin ollen on välttämätöntä, että teemme kaiken voitavamme kustannusten supistamiseksi. On päädytty siihen ratkaisuun, että koetettaisiin tulla toimeen kolmella johtajalla tähänastisen neljän asemesta, ja lisäksi on yksinkertaistettu organisaatiota muissakin kohdissa.

Johtokunta ehdottaa, että KK:n toiseksi johtajaksi ja sääntöjen mukaan johtokunnan jäseneksi ja varapuheenjohtajaksi nimitettäisiin Aaro Haapio.

Tämän nimityksen seurauksena on suunniteltu osastojen alistussuhteissa uudelleenjärjestelyjä. Veikko Kuoppalan nykyisistä osastoista arkkitehtiasasto siirtyisi Haapiolle, asunto-osasto ja insinööriosasto taas minun valvontaan. Valistusosasto ja julkaisut siirrettäisiin toiselle johtajalle, jolloin hänen toimipiiriinsä tulisivat kuulumaan kaikki osuusliikkeiden neuvonta- ja koulutus-toimintaa koskevat osastot. Insinööriosastosta ehdotetaan irrotettavaksi siihen kuulunut kalustoteknillinen jaosto, joka välittää mm. kylmälaitteita ja meijerikoneita, itsenäiseksi osastoksi. Tämä kone- ja kalusteosasto kuuluisi Kiven valvontaan, jolle edellä mainittujen lisäksi kuuluu myös metalliteos-tehdas. Suunnitelmana on yhdistää niin pian kuin suinkin kalusteosasto sekä metalliteos-tehdas, koska ne kuuluvat läheisesti yhteen.

Tärkeä uudistus on tähän asti itsenäisenä osastona olleen maatalousasiamaston lakkauttaminen. Maatalousasiamaston päällikkö agronomi Louhenranta siirtyy OTK:hon erikoist tehtäviin. Osaston tarkastajat siirrettäisiin neuvonta-osaston alaisiksi samalla tavalla kuin ravintola- ja leipomotarkastajat. Edelleen Mainosrengas, Julisterengas ja Sivenin Koneliike siirtyisivät Haapion valvontaan.

Johtokunta esittää, että hallintoneuvosto hyväksyisi ehdotukset osastojen uusista alistussuhteista.

Edellä esitettyyn organisaatioesitykseen liittyy neuvontaosaston päällikön sekä konttoripäällikön nimitykset. Johtokunta ehdottaa, että neuvontaosaston uudeksi päälliköksi nimitettäisiin neuvontaosaston suunnitteluasioita hoitava Heimo Kannus 1.1.1968 lukien. Hän on syntynyt 16.6.1932, käynyt keskikoulun sekä suorittanut merkonomitutkinnon. Hän osaa suomen lisäksi ruotsia ja saksaa. Kannus on aikaisemmin työskennellyt Vaasan Höyrymylly Oy:ssä ja liikeverotarkastajana Vaasassa sekä Osuusliike Vaasanseudun konttoripäällikkönä. Hän on tullut KK:n palvelukseen 1.7.1962 neuvontaosastolle ensin laskenta-asian-

tuntijaksi ja suunnittelupuolen hoitajaksi. Kannus on osoittautunut eteväksi laskentamieheksi ja on perehtynyt osuusliikkeiden toimintaan osallistuessaan neuvontaosaston työhön. Valitettavasti häneltä puuttuu liikkeenhoitajan kokemus, joka olisi hyvin tarpeellinen neuvontaosaston päällikön tehtävissä, jotta asioita voitaisiin tarkastella osuusliikkeiden kannalta. Emme ole löytäneet liikkeenhoitajien joukosta henkilöä, joka olisi toisaalta pätevä ja joka toisaalta voitaisiin irrottaa osuusliikkeestä. Lähiaikoina nimittäin tulee täytettäväksi vaativia liikkeenhoitajien paikkoja, joihin tarvitaan kyvykkäitä miehiä. Johtokunta on yksimielisesti päättänyt ehdottamaan Heimo Kannuksen nimittämistä neuvontaosaston päälliköksi siten, että hänellä olisi yhden vuoden koeaika.

Eläkeasioiden yhteydessä tulee esille konttoripäällikkö Saarimaan eläkkeelle siirtyminen 1.7.1968 lukien. Johtokunta ehdottaa, että konttoripäällikön toimi täytettäisiin 1.4.1968 lähtien, mutta Saarimaa pysyisi KK:ssa neuvottelevana virkamiehenä 1.7.1968 saakka, jolloin hän saavuttaa eläkeiän. Johtokunta ehdottaa siis, että avoimeksi tulevaan konttoripäällikön toimeen nimitettäisiin Kalevi Koskivirta 1.4.1968 lukien. Hän on syntynyt 2.5.1920, on koulutukseltaan merkonomi ja on työskennellyt mm. Kymnlaakson Osuusliikkeessä. Kalevi Koskivirta on pätevä konttori- ja laskentamies sekä taitava organisaattori. Oletamme, että hän pystyy hoitamaan tehtävän.

Edelleen johtokunta esittää, että nykyisen insinööriosaston kaupallisen ja kone-tekniillisen jaoston päällikkö Yrjö Luoto nimitettäisiin kone- ja kalusteosaston päälliköksi 1.1.1968 lukien. Hän on syntynyt 14.6.1924. Luoto on koulutukseltaan tekniikko ja on tullut KK:n palvelukseen 1962 konetekniillisen jaoston hoitajaksi.

Hallintoneuvosto hyväksyi esitykset yksimielisesti keskustelutta.

5. §

Johtokunnan jäsenten palkkiot vuodeksi 1968

Heinimo ilmoitti, että johtokunnan jäsenten vuosipalkkio on ollut 750 markkaa ja kokouspalkkio 40 markkaa. Palkkiota ei makseta KK:n palveluksessa oleville johtokunnan jäsenille. Keskusjärjestöjen ja Elannon johdon kesken käydyn neuvottelun jälkeen ehdotetaan, että johtokunnan vuosipalkkio nostettaisiin 900 markkaan ja kokouspalkkio 50 markkaan.

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti keskustelutta.

6. §

Johtokunnan jäsenen vaali
vuodeksi 1968

Heinimo ilmoitti, että KK:n sääntöjen 25. §:n mukaan sen johtokuntaan kuuluu pääjohtaja ja toinen johtaja sekä seitsemän hallintoneuvoston varsinaisessa kokouksessa vuodeksi kerrallaan valitsemaa jäsentä, joihin ovat kuuluvana vuonna olleet Oiva Haapanen, Gunnar Henriksson, Antti Jäntti, Tyyne Paasivuori, Kalervo Peitsalo, Eino Roine ja Eero Salovaara. Ehdotetaan, että johtokunta valitaan nykyisessä kokoonpanossaan uudelleen.

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti (liitteet 6-12).

7. §

Asuntoneuvoston jäsenen palkkiot
vuodeksi 1968

Pekka Kuoppala ilmoitti, että asuntoneuvoston osuuskauppaliikkeestä valittujen jäsenten kokouspalkkio on ollut 40 markkaa ja ulkopuolisten 50 markkaa. Johtokunta ehdottaa, että osuuskauppaliikkeestä valittujen jäsenten kokouspalkkio korotettaisiin 50 markkaan ja ulkopuolisten 60 markkaan.

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti keskustelutta.

8. §

Asuntoneuvoston jäsenen vaali
vuodeksi 1968

Pekka Kuoppala ilmoitti, että asuntoneuvoston puheenjohtajana on toiminut Jorma Jalava ja varapuheenjohtajana Veikko Kuoppala sekä jäsenenä Teuvo Aura, Arvi Finérus, Oiva Haapanen, Aarne Hulkkonen, Mauno Koivisto, K. L. Kulo, Jalmari Laakso, Olavi Lindblom, Alarik Mettälä, Eino Ojanen, Tyyne Paasivuori, Antti Pelkola, Jouko Piirainen, Väinö Pitkänen, Eero Sainio, Arvo Tirinen ja Aarne Välimäki. Esitetään, että asuntoneuvoston jäsenyydestä vapautettaisiin varapuheenjohtaja Veikko Kuoppala eläkkeelle siirtymisen vuoksi ja että hänen tilalleen varapuheenjohtajaksi nimitettäisiin Antti Pelkola. Edesmenneen Jalmari Laakson tilalle ehdotetaan valittavaksi Lennart Kivi ja Jouko Piiraisen tilalle Veikko Lehto Hämeenlinnasta. Johtokunta ehdottaa, että asuntoneuvoston kokoonpano muuten pysyisi ennallaan.

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti keskustelutta (liitteet 13-26).

9. §

KK:n NM-toimikunnan puheen-
johtajan ja jäsenen palkkiot
vuodeksi 1968

Pekka Kuoppala ilmoitti, että KK:n NM-toimikunnan puheenjohtajan palkkio on ollut 75 markkaa kuukaudessa ja kokouspalkkio 40 markkaa. Johtokunta ehdottaa, että puheenjohtajan palkkio korotettaisiin 90 markaksi kuukaudessa ja kokouspalkkio 50 markkaan.

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti keskustelutta.

10. §

KK:n NM-toimikunnan puheen-
johtajan ja jäsenen vaali
vuodeksi 1968

Pekka Kuoppala ilmoitti, että KK:n NM-toimikunnan puheenjohtajana on toiminut Tyyne Paasivuori ja jäsenenä Annikki Kankainen, Alli Lahtinen ja Judit Nederström-Lundén, havainnoitsijoina Liisa-Maria Piila ja Liisa Mustonen sekä sääntöjen mukaan pääjohtaja Jalava ja valistusosaston päällikkö Kiuru. Johtokunta ehdottaa, että KK:n NM-toimikunnan kokoonpano pidettäisiin ennallaan.

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti keskustelutta (liitteet 27-31).

11. §

Asuntolainan ylärajan korot-
minen

Jalava ilmoitti, että johtokunta on päättänyt keskusjärjestöjen ja sosiaalisen neuvottelukunnan esityksestä korottaa asuntolainan ylärajan 4 000 markasta 5 000 markkaan lainan saajaa kohti. Samalla johtokunta ehdottaa, että lainamääräraha korotettaisiin 80 000 markasta 100 000 markkaan (liite 32).

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti keskustelutta.

12. §

Ulkomaan päivärahan tarkistaminen

Pekka Kuoppala ilmoitti, että johtokunta oli päättänyt devalvaation johdosta korottaa ulkomaan päivärahoja. Johtokunta ehdottaa, että ulkomaan päivärahojen korotukset olisivat seuraavat:

A-ryhmä	75 markasta	100 markkaan
B-ryhmä	60 "	80 "
C-ryhmä	45 "	60 "
D-ryhmä	35 "	46 "

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti keskustelutta.

13. §

Sosiaalisen ohjesäännön muuttaminen

Pekka Kuoppala ilmoitti johtokunnan ehdottavan, että KK:n sosiaalisessa ohjesäännössä oleva maininta KK:n ansiomerkitä poistettaisiin ja siirryttäisiin käyttämään yksinomaan E-ansiomerkkiä.

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti keskustelutta.

14. §

Ostohyvitysjärjestelmän käyttöön-
otto

Haapio ilmoitti, että hallintoneuvoston jäsenille on jaettu monisteet ostohyvitysjärjestelmän käyttöönottamisen perusteista (liitteet 33-34). Kysymystä on pohdittu varsin pitkään ja monelta puolelta. Tällainen järjestelmä on ollut SOK-laisissa osuuskaupoissa käytössä jo kauan, mm. Varubodenissa parikymmentä vuotta. Nyt myös HOK on siirtynyt tähän käytäntöön. Perussyynä tämän kysymyksen esille ottamiseen on se, että verottaja ei ole halunnut huomioida ylijäämänpalautusta vähennyskelpoisena, vaan hylkäämisprosentti on saatanut nousta 80 %:iin sillä perusteella, että tulos on syntynyt ei-jäsenille myydyistä tarvikkeista. Professori Ikkalan kanssa käydyssä keskustelussa on voitu

todeta, että n. 50 % entisistä vähennyskelyvottomista palautuksista voidaan saada takaisin. Asia on vielä kesken, ja toivotaan, että eduskuntakäsittelyssä saataisiin aikaan muutos palautuksia koskevaan kohtaan. Edellä olevan johdosta on todennäköistä, että uudesta verolaista ei ole meille apua, ja sen vuoksi on neuvontaosaston taholta haluttu saada asia hallintoneuvoston ratkaistavaksi. Osuusliikkeillä on erittäin vaikea tilanne verotuksen vuoksi. Oman pääoman kehityksen osalta ratkaisu on varsin hankala, ja voidaan todeta, että oman pääoman kasvu jäsenten rahaston muodossa ei ole uudessa järjestelmässä mahdollista. Ostohyvituksen suuruus olisi 1-2 %. Jos ostohyvitysjärjestelmä otettaisiin käyttöön ensi vuoden alusta lukien, niin päätös tästä asiasta pitäisi saada aikaan tässä hallintoneuvoston kokouksessa. Suurin muutos vanhan ja uuden järjestelmän välillä olisi se, että ostomerkit kerättäisiin yhdeksältä kuukaudelta osuusliikkeisiin ja jako suoritettaisiin marras- - joulukuun aikana samana vuonna ja loppuosa seuraavana vuonna. Tämä ostohyvitysjärjestelmä tulisi koskemaan vain jäseniä.

Tämän vuoksi johtokunta ehdottaa, että nykyisen ylijäämänjaon rinnalle otettaisiin käyttöön uusi ostohyvitysjärjestelmä ja annettaisiin neuvontaosastolle oikeus neuvotella osuusliikkeiden johdon kanssa, jos tarvetta ilmaantuu, uuteen järjestelmään siirtymisestä. KK:n johtokunta päättäisi asian lopullisesti.

Heinimo totesi, että tilanne on erittäin vaikea. Aikanaan kun hyväksyttiin se periaate, että osuusliikkeiden verotus tehdään yhdenmukaiseksi osakeyhtiöiden ja muiden yhteisöjen verotuksen kanssa, ylijäämänpalautus oli vähennyskelpoinen niin kuin ostohyvityskin. Verottaja on kuitenkin alkanut tulkita lakia varsin mielivaltaisesti. Nyt on ryhdytty laskemaan, paljonko on saatu ylijäämää jäsenten kesken tapahtuneesta kaupankäynnistä ja paljonko muusta kaupasta. Tämä on muodostunut melko epäedulliseksi verovelvolliselle ja sen etu on unohdettu. On ikävää, jos hallitus asettuu sille kannalle, että uudessa liikeverolaissa ei tätä epäkohtaa korjata. Valtiovarainministeri Koivisto on luvannut harkita asiaa, mutta on epävarmaa, johtaako se mihinkään tulokseen. Jos hallituksen esityksessä tätä epäkohtaa ei korjata, on otettava yhteys eduskuntaryhmiin ja tehtävä aloitteita, että saataisiin aikaan tyydyttävä ja oikeudenmukainen muutos liikeverotuksen tähän kohtaan. Olen aikaisemmin ollut sillä kannalla, että meidän olisi pitänyt jäädä odottamaan eduskuntakäsittelyä, mutta on vaikea vastustaa tehtyä esitystä, kun monet osuusliikkeet joutuvat kärsimään verotuksen epäedullisuudesta. Pidän periaatteessa vääränä, että ylijäämää jaetaan, vaikka sitä ei synnykään. Sellaiseen tilanteeseen saatetaan nimittäin joutua, koska ostohyvitys on luvattava heti vuoden alkaessa. Joka tapauksessa on varottava tekemästä päätöstä, jonka mahdollisesti OTK joutuisi lunastamaan. Meidän on jatkuvasti ponnisteltava, että saataisiin liikeverotuslaki oikealle kannalle. Olisi masentavaa, jos nykyisen eduskunnan aikana säädettäisiin laki, joka asettaisi osuusliikkeet huonompaan asemaan kuin muut liikemuodot. Mielestäni uuteen järjestelmään siirtymisen tulisi tapahtua hyvin varovaisesti ja osuusliikkeiden pitäisi yleensä voida odottaa

vielä yksi vuosi. Päätös uuteen järjestelmään siirtymisestä olisi tehtävä KK:n johtokunnassa, jolloin myös OTK:n kanta tulisi selvästi esille. Tämä asia on osuuskauppaliikkeen periaatteita vastaan, mutta kun KK:n johtokunta on tullut siihen tulokseen, että ostohyvitysjärjestelmään siirtyminen on välttämätöntä, en vastusta ehdotusta.

Rapio huomautti, että ensimmäiseksi - luettuani tästä uudesta järjestelmästä - tuli mieleeni, että kysymyksessä on veron kiertäminen. Haapion selvityksestä on kuitenkin käynyt selvästi ilmi, että tämä järjestelmä on jo käytössä muualla. Ihmettelen, eikä veroviranomainen ole kiinnittänyt huomiota tähän. Kun tällaiseen järjestelmään siirrytään, osuusliikkeen tunnusmerkki, ylijäämän jako, jää syrjään. Tuntuu oudolta siirtyä uuteen sanontaan. Voitaisiinko ajatella, että käytettäisiin vanhaa termiä, joka jo on vakiintunut? Numerot, jotka monisteessa on ilmoitettu, osoittavat, että joidenkin osuusliikkeiden kohdalla on tehtävä poikkeuksia. Toivoisin, että yritettäisiin saada verolakiin muutos osuusliikkeille parempaan suuntaan.

Virtanen mainitsi, että periaate, joka aikoinaan on edustajakokouksessa hyväksytty ja joka koskee ylijäämänpalautusta kaikissa osuusliikkeissä, ei ole toteutunut. Voitaisiinko saada aikaan ylijäämänpalautus kaikissa osuusliikkeissä? Mitä johtaja Haapion esittämään ostohyvitysjärjestelmään tulee, pidän tärkeänä, että meidän pitäisi pyrkiä muuttamaan liikeverotusta niin, ettei tarvitsisi kiertää lakia. Jos ostohyvitystä voidaan jakaa, eikä silloin pitäisi verotuksen kannalta vastaavasti jakaa kaikille eikä vain jäsenille? Asiasta kannattaisi ottaa selvää. Osuuskauppaliikkeen panos lainsäädäntötoiminnassa on sangen vaatimaton. Maatalouspiirien etujärjestöt pitävät huolen siitä, että niiden edut tulevat kyllä huomioiduiksi. Täytyy ottaa huomioon, että keskustapuolue on myös lähellä erästä osuuskauppajärjestöä. Mielestäni tällaiset muutokset voitaisiin helposti hoitaa nykyisen eduskunnan aikana. Tämä on suuri taloudellinen kysymys myös tulevana vuonna, ja toivotaan, että liikeverolakiin saataisiin tarpeelliset muutokset.

Välimäki ihmetteli sitä, että nyt olisi kyseessä verotuksen kiertäminen, kun me ryhtyisimme käyttämään tätä järjestelmää, jota muut ovat käyttäneet jo parikymmentä vuotta. Tapahtuisi niin, että toiset saavat tehdä mitä tahansa, mutta jos me siirrymme tähän järjestelmään, silloin verottaja ryhtyy toimimaan. Verolakiuudistuksen osalta eduskuntaryhmät täytyisi pitää tietoisina siitä uuden verolakesityksen epäkohdasta, joka rasittaa osuusliikkeitä. En tosin tiedä, ovatko edustajat kovinkaan myönteisiä osuuskauppaliikkeelle. Toivon, että ostohyvitysjärjestelmää kokeillaan vain yksittäistapauksissa. Olisi hyvä, jos saataisiin SOK:lainen osuuskauppaliike mukaan pyrkinessämme eduskunnassa saamaan muutosta aikaan uuteen verolakiin. Kannatan esityksen hyväksymistä.

Tossava totesi, että yleensä kun muut ryhmittymät tekevät rikkeitä, niin

katsotaan läpi sormien, mutta jos meikäläinen osuuskauppaliike syyllistyy sellaiseen, kyseessä on heti rangaistava teko. Jos tähän järjestelmään mennään, se kiinnostaisi kovasti jäsenkuntaa erittäinkin, jos palautusta voitaisiin nostaa. Toisena myönteisenä puolena olisi säästö, mikä saataisiin aikaan. Olen Virtasen kanssa samaa mieltä, että verolakiin pitäisi saada tarpeelliset muutokset. Me kuluttajat -lehden verotuksesta on puhuttu paljon, mutta verotusta ei ole saatu kuntoon. On järjestöntä maksaa veroa Me kuluttajat -lehden tilausmaksuista.

Heinimo huomautti, että Me kuluttajat -lehden tilausmaksujen samoin kuin hautausavustuksien vähennyskelpoisuus on huomioitu uudessa liikeverolakesityksessä. Eräänä myönteisenä puolena mainittakoon, että professori Ikkala on todennut, että ylijäämänpalautus ei ole valtion verotulojen kannalta mikään olennainen kysymys.

Kock mainitsi, että neuvontaosaston laatiman esityksen liitteenä olevat korkeimman hallinto-oikeuden ja keskusverolautakunnan ratkaisut pohjautuvat tapauksiin, joissa palautukset tai myyntihyvitykset on suoritettu ennalta määrättyille jäsenille tai osakkeille, joten ne eivät sellaisenaan ole sovellettavissa, mikäli on tarkoituksena jakaa ostohyvitystä muillekin kuin jäsenille.

Kiiskinen totesi hyödyn olevan sitä suuruusluokkaa, kuten monisteesta käy selville, että meidän kannattaisi käyttää tätä järjestelmää hyväksemme. Ylijäämänjakokysymys pitäisi hoitaa lainsäädäntöteitse niin, ettei meidän tarvitsisi kiertää verotusta. Pitäisi päästä siihen, ettei olisi erilaisia osuusliikkeitä, ts. sellaisia, jotka voivat jakaa ylijäämää ja sellaisia, jotka eivät voi.

Jalava mainitsi, että johtokunta on harkinnut kysymystä perusteellisesti myös periaatteelliselta puolelta. Olemme aikaisemminkin joutuneet tekemään poikkeuksia ja tinkimään osuustoimintaperiaatteista, esim. velkakaupan kohdalla. Kun verotuskysymys on muodostunut osuusliikkeiden talouden kannalta erittäin vaikeaksi, KK:n toimihenkilöt ja johtokunta ovat asettuneet sille kannalle, että on syytä tutkia mahdollisuuksia ostohyvitysjärjestelmän käyttöönottamiseksi. Tämän vuoksi johtokunta päätti esittää asian hallintoneuvostolle ja saada siten niinkin suuren päättävän elimen kannanotto. Tämä on pakon sanelema toimenpide. Seuraamme tarkoin liikeverotuslain uudistamista, mutta nyt on asia saatettava mahdollisimman pian järjestykseen. Professori Ikkalan lausunnot mm. seminaarissamme viittaavat siihen, että verotukseen ei tule sanottavaa parannusta. Jos hallintoneuvosto tekee periaatepäätöksen ostohyvitysjärjestelmään siirtymisestä, niin johtokunta puolestaan tulee tarkoin valvomaan uuteen järjestelmään siirtymistä. Mahdollisuudet yhtenäisen ostohyvityksen tai ylijäämänpalautuksen aikaansaamiseksi ovat tällä hetkellä melko pienet. Savonlinnan edustajakokouksen päätös on kyllä hyvin muistissa, mutta osuuskauppaliikkeen talous on nykyään niin heikko, että ei ole mahdolli-

suuksia toteuttaa yhtenäistä jakoa. Yhtenäiseen jakoon pääseminen olisi jossa-kin määrin helpompaa, jos verolakia muutettaisiin tai siirryttäisiin tähän järjestelmään. Me kuluttajat -lehden tilausmaksujen osalta viittaamme pääjohtaja Heinimon puheenvuoroon.

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti ja velvoitti samalla KK:n johtokunnan valvomaan järjestelmän käyttöönottoa sekä toimimaan siten, että uusi liikeverolaki saataisiin oikeudenmukaisemmaksi osuusliikkeille.

15. §

Eläkekassa Tuen sääntöjen muuttaminen

Jalava ilmoitti, että hallintoneuvoston jäsenille oli lähetetty monisteet Eläkekassa Tuen kirjelmästä sekä liitteet, joissa käsitellään eläkejärjestelmän muuttamista (liite 35). Asia on otettu esille sen vuoksi, että työntekijöiden keskuudessa on ilmennyt aika paljon tyytymättömyyttä pakollista Eläkekassa Tukeen kuulumista kohtaan. Eläkekysymyksen vuoksi meillä oli vaikeuksia kirjapainolakon loppuvaiheessa. Suomen Puunjalostusteollisuustyöntekijäin Liitto ja Hotelli ja Ravintolakenkilökunnan Liitto ovat lähettäneet Tuelle kirjelmät, joissa vastustetaan pakollista Eläkekassa Tukeen kuulumista. Myös Liiketyöntekijäin Liiton taholta on huomautettu asiasta. Tämän johdosta asiaa on tutkittu Eläkekassa Tuessa, ja on todettu olevan useita eri vaihtoehtoja. Ensimmäisenä vaihtoehtona olisi se, että yritettäisiin säilyttää nykyinen järjestelmä. Toisena vaihtoehtona olisi antaa työntekijöille oikeus valita puhtaasti TEL:in ja nykyisen järjestelmän välillä. Jos tähän mentäisiin, joutuisivat työntekijät miettimään ratkaisuaan paljon enemmän kuin nyt esitetyn ehdotuksen pohjalla, sillä he menettäisivät A-osaston hylätessään kaikki lisäedut, jopa niin, että naistenkin eläkeikä kohoaisi 65 vuoteen.

Eläkekassa Tuen johtokunnan ehdotuksessa, jossa on sekä täysjäseniä että puolijäseniä, on eläke-ehdotus pyritty tekemään työntekijöiden kannalta niin myönteiseksi kuin mahdollista. Johtokunta päätti esittää hallintoneuvostolle, että se esittäisi eläkeasian ensi kevään liittokokouksille. Tällöin saataisiin laajemman jäsenkunnan mielipide esille. Jos liittokokouksissa asetuttaisiin myönteiselle kannalle, niin ehdotetaan, että hallintoneuvosto esittäisi eläkeesityksen edelleen edustajakokoukselle. Tuen sääntöjen mukaan kaikki eläkejärjestelmää koskevat periaateratkaisut on tehtävä KK:n hallintoelimissä.

Välillä huomaatti olevan tärkeää, että näin laaja asia tutkitaan tarkoin. Tämä on sikäli vaikea kysymys, että ammattijärjestöt, joiden jäsenten etua pyritään tässä ajamaan, asettuvat arvostelevalle kannalle. Eslintuodut asiat ovat sen luonteisia, että pitäisi löytää ratkaisu, jos ammattijärjestöjen kanta ei muutu. Ammattiyhdistysliikkeen pitäisi selvittää tätä asiaa kentällä.

Todennäköisesti nuori väki suhtautuu kielteisesti Tuen A-osastoon.

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti.

16. §

KK:n tulo- ja menoarvio vuodelle 1968

Jalava ilmoitti, että hallintoneuvoston jäsenille oli lähetetty monisteet KK:n tulo- ja menoarvioksi vuodelle 1968 (liite 36). Hän esitteli tulo- ja menoarvion lausuen mm. seuraavaa:

Vuoden 1968 tulo- ja menoarvion laatiminen on ollut vaikeampaa kuin koskaan minun pääjohtajakauteni. Maan talouselämän yleinen kireys ja siitä johtuvat koko osuuskauppaliikkeen toiminnan heikot tulevaisuuden näkymät kuvastuvat myös KK:n toiminnassa. Lähes kaikessa taloudellisessa toiminnassa jatkuva puolinen käynti, suuri työttömyys ja sen aiheuttama ostokyvyn heikkeneminen vaikuttavat KK:nkin taloudellisten osastojen liikevaihtoarvioihin niin voimakkaasti, että toiminnan nettomenojen peittäminen tätä tietä näyttää hyvin vaikealta.

Vuoden 1968 menoarvion taustaksi on syytä esittää muutamia tietoja kuluvan vuoden tulostilasta. Vuoden 1967 korjatussa kokonaisbudjetissa arvioitiin vuoden liikevaihdoksi 24.4 mmk, kun OTK:lle siirtyneen kaupallisen osaston luvut jäivät KK:n toiminnasta pois. Vähennystä ennakoitiin vuoden 1966 verrannollisesta liikevaihdosta 2 mmk eli 6.0 %. Marraskuun loppuun mennessä liikevaihto oli 24.8 mmk, jossa oli vajausta budjetoidusta 127 000 markkaa eli 1 % ja vähennystä edellisen vuoden verrannollisesta liikevaihdosta 1.4 mmk eli 6 %. Ns. varsinaisen toiminnan nettomenot arvioitiin n. 3 200 000 markaksi. Kokonaisbudjetissa vuoden toiminnan nettotappio arvioitiin 1 086 000 markaksi. Käyttämällä entisiä varauksia sekä kirjaamalla veroja rahastoista n. 250 000 markkaa päätynee kuluvan vuoden tilinpäätös tasatulokseen. Sen johdosta, että entisiä säästöjä, siis tileillä olevia varoja, on jouduttu vuoden aikana käyttämään juoksevien menojen peittämiseen, korkotuotot ovat pienentyneet ja ennen kaikkea verotus on ankarasti noussut. Laskeلمان mukaan KK:n verotilin loppusumma tulee kuluvana vuonna olemaan noin 550 000 markkaa, joka jo sellaisenaan tekee tuloksen tappiolliseksi. Mahdollisesti tulos onkin tehtävä tappiolliseksi, jotta kamalaa verorasitusta voitaisiin edes jonkin verran keventää, mutta joka tapauksessa osa veroista on kirjattava rahastoista, siitä ei päästä mihinkään.

Ensi vuoden budjettia laadittaessa on lähdetty siitä, että ns. tuottavien osastojen ja laitosten liikevaihto nousisi tämänvuotisesta noin 4 % eli 28.6 mmk:aan.

ja että palkkakustannusten nousu tulisi olemaan keskimäärin hiukan vajaa 9 %. Palkkojen nousuhan tulee tästä hetkestä ensi vuoden loppuun olemaan nykyisten sopimusten mukaan ja jos elinkustannusindeksi tällä välillä nousee noin 10 %, suunnilleen 15 %, mutta keskimääräinen rasitus ei tietysti muodostu näin ankaraksi. Palkkamenojen kokonaismäärä ensi vuonna arvioidaan 10 600 000 markaksi.

Budjettia laadittaessa tiedettiin, että KK:n organisaatiossa tulee tapahtumaan ensi vuoden alusta varsin huomattavia muutoksia. Kun kuitenkin enempää johtokunta kuin hallintoneuvostokaan eivät tuolloin vielä olleet asiaa käsitelleet, ei ollut mahdollista laatia budjettia uuden organisaation pohjalta, koska aina on otettava huomioon muutosten mahdollisuus. Budjetti laadittiin siis entisen organisaation mukaan ja se korjataan uuden organisaation pohjalta heti ensi vuoden alussa. Budjettiohjeissa lähdettiin siitä, että on noudatettava mahdollisimman suurta säästävyyttä ja pidätyttävä kustannusten lisäämisestä sekä mikäli mahdollista suorastaan pyrittävä niiden vähentämiseen. Tässä tarkoituksessa mm. tehtiin aikaisemmin käsitellyn organisaatiouudistuksen yhteydessä ehdotus, että koetetaan tulla toimeen kolmella johtajalla entisten neljän asemesta, että maatalousasiainosasto sulautetaan neuvontaosastoon ja että apulaiskonttoripäällikön toimi lopetetaan sekä muutenkin pyritään henkilökunnan supistamiseen siellä, missä se suinkin on mahdollista. Budjetin valmistelun yhteydessä kaikki johtajat ja osastopäälliköt saivat tämänsuuntaiset ohjeet.

Budjetti on siis rakenteeltaan aivan samanlainen kuin edellisenä vuonnakin, joten luvut sinänsä ovat vertailukelpoisia. Arvion loppusummista näkyy, että kun vuoden 1967 budjetissa aatteellisten osastojen nettomeno oli 3 200 000 markkaa, se vuoden 1968 arviossa on 2 800 000 markkaa. Tämä on kuitenkin jossakin määrin harhaanjohtavaa sen vuoksi, että vuoden 1968 budjetissa ei ole suuria 50-vuotisjuhlakuluja, jotka olivat tämän vuoden budjetissa.

Merkittävin koko osuuskauppaliikkeessä näkyvä ja koko jäsenkuntaa koskeva muutos on Me kuluttajat -lehden kohdalla. Kun sen budjetti ensin laadittiin nykyisillä perusteilla niin, että vuodessa ilmestyvien numeroiden lukumäärä olisi 40 ja sivuluku noin 1 400, sen tappio nousi 626 000 markkaan tämänvuotisen 412 000 markan asemesta. Tällaista tappiota KK:n talous ei kestäisi, minkä vuoksi oli pakko lähteä hakemaan jotakin muuta ratkaisua. Työjaoston päädyttiin ehdotukseen, johon johtokunta sitten yhtyi, että lehti ilmestyisi 24 kertaa vuodessa vähintään 48-sivuinen, jolloin sivuluku jäisi 1 152:een. Tällöin tappio olisi ainoastaan 133 000 markkaa, minkä KK:n talous jotenkin kestäisi. Lehden toimitus pitää tätä ratkaisua onnistuneena. Lehti ilmestyi säännöllisesti, sen numeron sivuluku olisi suurempi kuin nykyisin ja sen toimittaminen helpompaa.

Johtokunta siis ehdottaakin, että hallintoneuvosto tekee budjetin hyväksymisen

yhteydessä päätöksen siitä, että Me kuluttajat -lehden ilmestyminen muutetaan siten, että lehti ilmestyy 24 kertaa vuodessa ja vähintään 48-sivuinen.

Liiketoiminnan kohdalla on neuvoteltu OTK:n kanssa työnjaon edelleen tarkistamisesta ja siten, että pussitehdas lopettaisi toimintansa ja että OTK rupeaisi myymään pusseja joltakin suurelta valmistajalta, esim. Enso-Gutzeitilta tai Rosenlewiltä. Suoritetut laskelmat kuitenkin osoittavat, että osuuskauppaliikkeen tästä toiminnasta saama kokonaishyöty todennäköisesti pienenee, minkä vuoksi suunnitelmasta todennäköisesti luovutaan ja KK jatkaa edelleen toistaiseksi pussitehtaan toimintaa. Tämän johdosta pussitehdas onkin nyt otettu huomioon KK:n kokonaisbudjetissa, mutta asiaa kuitenkin tutkitaan edelleen.

Kokonaisbudjetti, johon sisältyy myös tuottavien osastojen antama tuotto ja jota budjettia ei koskaan ole esitetty, päättyy 1.21 mmk:n toimintatappioon. Tästä voitaneen osa kattaa vielä entisillä varauksilla, mutta vuoden 1968 tulosta jää nykyisten näkymien mukaan joka tapauksessa tappiolliseksi. Näin ollen näyttäisi jo nyt tarpeelliselta suunnitella vuosimaksun korottamista ainakin vuodelle 1969, jos halutaan jatkaa KK:n varsinaista eli aatteellista toimintaa nykyisessä laajuudessa. Työjaosto ja johtokunta eivät kuitenkaan vielä ole tehneet tästä ehdotusta, vaan on jääty odottamaan kuluvan vuoden tilinpäätöksen valmistumista. Kun kuitenkin KK:n talous, varsinkin kaupallisen osaston OTK:lle siirtymisen jälkeen, on yhä suuremmalta osalta vuosimaksujen varassa, on hyvin todennäköistä, että ensi vuoden edustajakokoukselle on jo tehtävä ehdotus vuosimaksun korottamisesta vuodeksi 1969.

Vuoden 1968 investointiohjelmaa on tietysti laadittava hyvin kovalla kädellä. Investointitarpeita olisi noin 1 mmk, mihin tulee lisäksi Sorvaajankadun rakennuksen korottamisen kustannuksista ensi vuodelle jäävä osuus, sekin noin 1 mmk. Ensi vuoden sijoituksista johtokunta on jo päättänyt melkoisen osan, nimittäin kirjapainon koneiden hankinnan n. 400 000 markkaa, joten ainoastaan 600 000 markkaa on vielä avoinna. Tähän osaan sijoitusohjelmasta on tietysti noudatettava mitä suurinta varovaisuutta ja sitä voidaan toteuttaa ainoastaan sitä mukaa kuin rahoitus saadaan järjestymään. On selvää, että uudet sijoitukset joka tapauksessa tulevat rasittamaan rahoitusta sekä poistojen ja korkojen muodossa myös ensi vuoden tulosta.

KK:n rahoitus on viime vuosina ollut helposti hoidettavissa, kiitos lähinnä Strömsin alueen myynnistä saatujen pääomien. Näitä varoja on jouduttu kaiken aikaa jonkin verran käyttämään varsinaisen toiminnan rahoittamiseen, jotta aina ei tarvitsisi olla käsi ojossa pyytämässä vuosimaksun korottamista. Ensi vuoden aikana rahoitus tilanne näyttää tämän johdosta sekä uusien sijoitusten vuoksi muodostuvan jo varsin vaikeaksi. Laaditun laskelman mukaan rahoitusvajeaus tulisi olemaan ensi vuoden aikana noin 1 mmk. Tästä voidaan rahoittaa jo nyt KK:lle myönnettyllä, mutta pitkän aikaa käyttämättä olevalla vekseli-luotolla noin 500 000 markkaa. Kansallis-Osake-Pankin kanssa on neuvoteltu

500 000 markan lisälainan saamisesta lähinnä Sorvaajankadun Kiinteistön rahoittamista varten. Kun näitä lainaneuvotteluja on käyty sen jälkeen, kun johtokunta jo oli käsitellyt budjetin, johtokunta ei ole tehnyt ehdotusta hallintoneuvostolle tämän lainan ottamisesta, vaan ehdotus tulee nyt työjaoston nimissä. Työjaosto ehdottaa, että hallintoneuvosto antaisi johtokunnalle valtuudet 500 000 markan lainan ottamiseen — jos osoittautuu tarpeelliseksi — kiinnitysvakuutta vastaan. Laina-ajaksi on tähänastisissa neuvotteluissa sovittu neljä vuotta tavallisilla pankkien lainausehdoilla.

Arvoisat hallintoneuvoston jäsenet: Jyväskylässä pidetyssä hallintoneuvoston kokouksessa antamassani taloudellisessa katsauksessa ja KK:n toimintaseloituksessa esitin varsin pessimistisiä näkemyksiä maamme talouden kehityksestä kuluvaan syksyn ja ensi kevään aikana. Kuluneet kuukaudet osoittivat, että kehitys muodostuisi vielä paljon pahemmaksi kuin silloin ennakoitiin. Olemme saaneet devalvaation ja koko joukon uusia verojen ja maksujen korotuksia, jotka kohdistuvat raskaina niin yksityisiin kansalaisiin kuin koko talouselämäankin. Tämän vuoksi ja kun taloudelliset näkymät ainakin ensi vuoden alkupuolella vielä ovat varsin harmaat mm. suuren työttömyyden takia, KK:nkin budjetin rakentaminen on todella ollut erittäin vaikeata. Mutta me emme missään tapauksessa saa heittäytyä pessimismin valtaan, vaan on työskenneltävä entistä ankarammin ja taloudellisemmin ja koetettava selviytyä kunnialla ensi vuodestakin.

Tällä esittelyllä pyydän saada jättää KK:n tulo- ja menoarvion vuodeksi 1968 hallintoneuvoston käsiteltäväksi.

Rapio totesi, että Me kuluttajat -lehteen suhtaudutaan jäsenten keskuudessa sekä myönteisesti että kielteisesti. Harvoinhan lehti voidaan saada sellaiseksi, että se tyydyttää kaikkia. Mielestäni nyt esitetty ilmestymiskertojen vähentäminen ja sivuluvun lisääminen herättävät mielenkiintoa lehteä kohtaan, ja lisäksi kustannukset pienenevät. Meille jaetaan monenlaisia lehtiä sekä tilattuna että tilaamatta, ja monessa tapauksessa ne jäävät lukematta. Kun nyt Me kuluttajat -lehti tulisi ilmestymään vain joka toinen viikko, se tulee vastaavasti luetuksi tarkemmin, ja uskon, että kiinnostus lehteä kohtaan tulee kasvamaan. Tiedustelin tässä samalla, onko johtokunta harkinnut joitakin toimenpiteitä Osuusliike-, Työtoveri- ja Viljelijä-lehtien osalta. Mielestäni Viljelijä-lehti ei vastaa tarkoitustaan. Maataloustuottajien keskusjärjestöt lähettävät omia lehtiään, jotka ovat moniväripainatuksella painettuja hienoja lehtiä, mutta Viljelijä on melko vaatimaton painoasultaan. Voitaisiko ajatella, että Viljelijään tarkoitettut kirjoitukset julkaistaisiin vastedes Me kuluttajat -lehdessä, joka näin ollen tulisi laajempien piirien luettavaksi?

Hulkkonen yhtyi Rapion ajatuksiin ja kiinnitti samalla huomiota sihteeristön suuriin ilmoitusmenoihin tulo- ja menoarviossa.

Jalava totesi, että sihteeristön ilmoituskulujen lisäys johtuu ensi vuonna pidettävistä osuuskauppavaaleista. Tarkoituksena on saada osuuskauppaväki suurin joukoin liikkeelle kuten edelliselläkin kerralla. On arveltu, että Me kuluttajat -lehden säännöllinen ilmestyminen on myös lukijakunnalle mukavampaa. Lehti tulisi ilmestymään joka kuukauden ensimmäisen ja kolmannen viikon torstaina. Tämä toimenpide helpottaa myös toimitustyötä, ja lehden sisältöön voidaan siten kiinnittää enemmän huomiota. Viljelijä-lehden suhteen Rapion esittämät huomautukset olivat uutta. Meillä on ollut se käsitys, että Viljelijän levikki on lisääntynyt, eikä siitä ole kuulunut mitään arvostelua. Asiaa täytyy tarkastella lähemmin.

Välimäki huomautti, että joka puolella talousarvioita käsiteltäessä on havaittavissa ensi vuoden vaikea tilanne. Myös KK:ssa tilanne on hankala, mutta erikoisen vaikeata on ollut linjoilla.

Jalava mainitsi, että KK:n johtokunta on tietoinen osuusliikkeiden vaikeasta tilanteesta. Tämän vuoksi vasta viime kädessä ajatellaan vuosimaksujen korottamista. KK:n taloudenhoito on käynyt entistä vaikeammaksi, kun liikepuolta on vähennetty. Osuusliikkeet saavat tulonsa liiketoiminnasta, mutta KK:n pitäisi periaatteessa tulla toimeen vuosimaksuilla.

Kiiskinen yhtyi Rapion ajatukseen lehtien fusioimisesta. On turha pitää monta lehteä, kun samat asiat voidaan esittää yhdessä lehdessä. Jos Viljelijä-lehti yhdistettäisiin Me kuluttajat -lehteen, saataisiin huomattava säästö kustannuksissa ja samalla lehti paremmaksi. Mielestäni myös Osuusliike ja Työtoveri voitaisiin yhdistää. KK:n johtokunnan tulisi harkita vakavasti näiden lehtien yhdistämistä, sillä kaikki lehdethän ovat meille tappiollisia. Tiedustelin samalla, onko vielä olemassa sellainen toimikunta, joka on pohtinut KK:n ja OTK:n välisiä suhteita. Voitaisiko ajatella sen työn jatkamista ja päällekkäisten toimintojen yhdistämistä, jolloin säästettäisiin kustannuksia? Antaisin KK:n johtokunnan tehtäväksi vakavasti harkita näitä kysymyksiä.

Jalava huomautti tähän, että näitä Kiiskisen mainitsemia asioita on KK:ssa selvitetty ja kehitelty melko pitkälle. Niitä on tutkittu ja tutkitaan kaiken aikaa.

Pendolin tiedusteli E-kiertueiden kannattavuutta. Kiertuetoiminta tulee maksamaan melkoisesti KK:lle, mutta myös paljon osuusliikkeille. Laulun, että E-nuorisokiertueet ovat saaneet erittäin hyvän kosketuksen nuorisoon. Vasta viime vuosina on päästy siihen, että on saatu nuorisoa mukaan tilaisuuksiin, joiden ohjelmaa on pidetty hyvänä. Tätä nuorisokiertuetoimintaa ei voida tarkastella pelkästään kustannuskysymyksenä, vaan täytyy huomioida se, että nuoriso yleensä on tullut mukaan. Valistustyössä on jatkuvasti löydettävä uusia muotoja, ja nuorisokiertuetoiminta on osoittautunut hyväksi. Onko tätä

toimintaa tarkoitus jatkaa ensi vuonna?

Jalava mainitsi, että kiertue toimintaa on tarkoitus jatkaa ensi vuoden keväseen saakka, sillä kiertueiden ohjelmat on suunniteltu koko valistuskautta varten, siis syksystä kevääseen. Tästä asiasta oli puhe budjetin laatimisen yhteydessä, ja ainakin valistusosaston käsityksen mukaan uudistus on tarkoitustaan vastaava. On aivan mahdollista määritellä valistustyöhön uhrattujen varojen tuottoa, mutta valistustilaisuuksissa on ollut varsin runsaasti väkeä. Alkuaikoina oli paljon huomauttamista kiertueen toimintaan nähden, mutta tänä vuonna on päästy lähes oikeille raiteille. Oletan, että meidän valistustyömme on melko efektiivistä, sillä jäsentenhankintakampanjan aikana liittyi uusia jäseniä noin 32 000, kun tavoitteena oli 22 000. Elannon osuus oli noin 11 000 uutta jäsentä, ja jäsenmäärän lisäys oli 8.6 %. Osuusliike Onnin jäsenmäärän lisäys on 13.3 %, Kalajokilaakson 10.8 %, Pihtiputaan 20.1 % ja Konsumin 14.2 %. Nämä ovat melko hyviä tuloksia.

Luoto toivoi E-kiertueiden lopettavan toimintansa huonon ja ala-arvoisen ohjelman vuoksi.

Tähti oli samaa mieltä Luodon kanssa ohjelman tason huonoudesta. Hän ihmetteli, että niin huonotasoisella ohjelmalla saadaan nuorisoa mukaan juhliin ja lisää jäseniä.

Tossava yhtyi Kiiskisen esitykseen keskusjärjestöjen välisen työnjaon selvittämisestä. Jos todella OTK ja KK yhtyisivät, niin säästettäisiin ehkä valtavasti kustannuksia. Asiaa on mietitty ja on huomattu, että KK:ta tarvitaan. Vuosi on ollut hyvin vaikea jopa suurissakin liikkeissä, ja joskus tuntuu siltä, että osuusliikkeitä sorretaan. Kyllä KK:n olemassaolo on välttämätön, mutta olisi syytä tutkia, onko mahdollisesti rinnakkaista toimintaa, joka voitaisiin saneerata. Ehkä olisi tarpeellista perustaa toimikunta tutkimaan pelkästään tätä asiaa. Käsitykseni mukaan on eräitä aloja, jotka tulevat tehokkaimmin hoidetuiksi nykyisen järjestelmän puitteissa. Tällaisia aloja ovat esim. neuvontaosasto, jota tarvitaan osuusliikkeiden puolustajana, arkkitehti-osasto, insinööriosasto, asunto-osasto ja valistusosasto.

Välimäki halusi vielä mainita nähneensä molemmat E-kiertueet ja todenneensa, että ohjelman taso oli selvästi parantunut. Niissä tilaisuuksissa, joissa hän oli ollut mukana, ohjelmaa oli ollut seuraamassa vanhempaa väkeä, jotka kaikki olivat siihen tyytyväisiä. Vanhaa ohjelmamuotoa emme enää voi käyttää, mutta tätä uuttakaan ei pitäisi heittää pois, ennen kuin on antaa tilalle vielä parempaa. Sanoisin Kiiskiselle, että se vanha toimikunta, jota hän tiedusteli, on lopetettu.

Hulkkonen yhtyi keskustelussa esiin tulleisiin ajatuksiin ja ehdotti ulkopuolisten ammattimiesten ottamista tutkimaan KK:n ja OTK:n välistä yhteis-

työtä.

Jalava oli sitä mieltä, että asia pitäisi tutkia omassa piirissä aivan pohjia myöten ilman ennakkoluuloja ja -käsityksiä. Täysin omasta käsityksestäni huomaan, että ennemmin tai myöhemmin joudumme siihen, että on määriteltävä kanta OTK:n ja KK:n melko pitkälle menevään yhdistymiseen. Kilpailu tulee olemaan niin tiukkaa, että kaikki ne kustannukset, jotka syntyvät kahdella taholla suoritettusta toiminnasta, on saatava pois. Johtokunta ottaa huomioon, että ehdotettu tutkimus saadaan aikaan, ja ehkä on syytä asettaa tutkimuselin tätä varten helmikuun hallintoneuvoston kokouksessa. On välttämätöntä, että ei pidättäydytä vanhoissa käsityksissä, vaan asiaa on tutkittava tarkoin ja otettava huomioon osuuskappaliikkeen kannalta oikeudenmukaisin ratkaisu.

Johtokunta ehdottaa tässä yhteydessä, että hallintoneuvosto myöntäisi johtokunnalle valtuudet 500 000 markan lainan ottamiseksi kiinnityksiä vastaan Kansallis-Osake-Pankista.

Hallintoneuvosto hyväksyi tulo- ja menoarvioesityksen yksimielisesti ja valtuutti johtokunnan ottamaan 500 000 markan lainan sekä sen vakuudeksi tarvittavat kiinnitykset.

17. §

Toiminimen kirjoittamis-oikeuksia

Pekka Kuoppala ilmoitti johtokunnan ehdottavan, että toiminimen kirjoittamis-oikeus peruutettaisiin Aatto Väryselältä, Veikko Kuoppalalta, Jaakko Laaksolta sekä Olavi Louhenrannalta ja että se myönnettäisiin Risto Lai-tilalle lakiasianosastolta.

Hallintoneuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti keskustelutta.

18. §

Eläkeasioita

Jalava ilmoitti johtokunnan esittävän, että seuraavien entisten KK:n toimihenkilöiden eläkkeet siirrettäisiin heidän suostumuksellaan TEL:n 9. §:n mukaiseen palkkaindeksiin sidottavaksi:

Johtaja Sulo Suortti
Opetusneuvos Yrjö Kallinen
Rouva Aino Keto
Neiti Elina Jääskeläinen
Rouva Hulda Räsänen
Osastonhoitaja Fabian Ahvenainen

Edelleen johtokunta ehdottaa,

että keskusjärjestöjen ja Osuusliike Elannon yhteisen sosiaalisen neuvottelukunnan suosituksen mukaisesti korotettaisiin kaikkien KK:n eläkkeellä olevien toimihenkilöiden eläkkeitä 1.1.1968 lukien sosiaaliministeriön TEL-eläkkeitä varten vahvistaman indeksin nousua vastaavasti eli 8.55 %:lla,

että vastaisuudessa korotettaisiin vuosittain niin ikään sosiaalisen neuvottelukunnan suosituksen mukaisesti kaikkia eläkkeitä mainitun TEL:in 9. §:n indeksin nousua vastaavasti ja että korotus todettaisiin vuosittain KK:n johtokunnassa,

että hallintoneuvosto päättäisi suositella osuusliikkeille entisten toimihenkilöiden eläkkeiden korottamista 1.1.1968 lukien TEL:in eläkeindeksiin mukaisesti eli 8.55 %:lla sekä eläkkeiden korottamista vastaisuudessa vuosittain TEL:in 9. §:n indeksin nousua vastaavasti.

Heinimo huomautti, että osuuskauppaliikkeelle tulee tästä lisää kustannuksia, mutta on ilmeistä, että meidän on tarkistettava osa eläkkeistä TEL:in palkkaaindeksiin mukaisesti. Tähän saakka olemme vuosittain ratkaisseet eläkkeiden korotukset, mutta on tarkoitus nyt päästä yhdenmukaiseen järjestelmään.

Jalava ilmoitti edelleen johtokunnan ehdottavan, että hallintoneuvosto teki päätöksen konttoripäällikkö Artturi Saarimaan eläkkeelle siirtymisestä 1.7.1968 lukien. Hänelle tulee Tuen A-osaston mukainen eläke.

Hallintoneuvosto hyväksyi esitykset yksimielisesti (liitteet 37-44).

19. §

Palkka-asioita

Jalava ilmoitti, että hallintoneuvoston asettama palkkatoimikunta on kokouksessaan 29.11.1967 valinnut puheenjohtajaksi ja pöytäkirjan pitäjäksi Paavo Heinimon. Palkkatoimikunnan kokouksessa päätettiin yksimielisesti esittää

KK:lle, OTK:lle, Kansa-yhtiöille ja Osuusliike Elannolle, että hallintoneuvostojen vahvistamia palkkoja korotettaisiin vuoden 1968 aikana seuraavasti: 1.1.1968 lukien sillä määrällä, millä elinkustannusindeksin nousu ylittää 3 %. Perusteena pidetään tammikuun ja marraskuun 1967 indeksilukuja; 1.1.1968 edellisen lisäksi 3 %:lla; 1.7.1968 lukien 3.5 %:lla. Palkkatoimikunnan kokouksen pöytäkirjan 3. §:ssä todetaan, että hallintoneuvostoilla on oikeus ilman palkkatoimikunnan suostumusta suorittaa osastopäälliköiden palkkoissa sellaisia tarkistuksia, jotka eivät merkitse palkkatason yleistä korottamista, siis palkkatoimikunnan pöytäkirjan 2. §:n mukaisesti. Tämä palkkatoimikunnan antama suositus palkkojen korottamiseksi oli yksimielinen, ja johtokunta ehdottaa, että tätä suositusta noudatettaisiin (liitteet 45-48).

Veikko Kuoppalan poistuttua jo aikaisemmin Kivi, Haapio, Pekka Kuoppala ja Oittinen poistuivat kokouksesta.

Jalava ilmoitti johtokunnan ehdottavan, että Haapion palkka nostettaisiin 4 600 markkaan kuukaudessa lisättynä prosenttikorotuksilla. Lisäksi hänellä on asuntoetu.

Neuvontaosaston päällikön Heimo Kannuksen palkaksi ehdotetaan 3 000 markkaa lisättynä prosenttikorotuksilla. Kalevi Koskivirran palkaksi ehdotetaan nuorempien osastopäälliköiden palkkaa eli 2 600 markkaa lisättynä prosenttikorotuksilla. Samoin Yrjö Luodolle ehdotetaan 2 600 markkaa lisättynä prosenttikorotuksilla.

Hallintoneuvosto hyväksyi palkkaesitykset yksimielisesti.

Kivi, Haapio, Pekka Kuoppala ja Oittinen palasivat kokoushuoneeseen.

20. §

Johtokunnan pöytäkirjat

Pekka Kuoppala luki johtokunnan pöytäkirjat 14.6. - 29.11.1967 väliseltä ajalta.

Pöytäkirjat merkittiin kuulluiksi.

Vakuudeksi:

Paavo Heinimo

Tuan Kuoppala